

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szerda, június 22-én.

171. szám.

Szomorú nóta.

Wlassicsnak a figyelme sokra kiterjed, de mindenre az övé sem. Azt például talán ő sem tudja, hogy mi az a lupényi iskola? Azaz annyit mindenestre tud róla, hogy állami iskola és hány tanítója, hány tanterme és hány növendéke van. Csak a saját jelentésében kell utána lapoznia, hogy megmondja a pontos adatokat. Csakhogy a lupényi iskola azonfelül egy ijesztő fogalom is: amolyan ördögsziget, ahová az alkalmatlan tanítókat deportálják. És különösen akkor deportálják, ha a tanfelügyelő uraknak alkalmatlanok. Mert ahogy a szegény néptanítók panaszzalják, a tanfelügyelő urak olykor még az iskolai év közben is ráírnak egy-egy tanítóra, hogy azonnal helyezze át működését a lupényi iskolába. Hogy ez mekkora megkínzása az illető tanítónak, azzal a tanfelügyelőnek nem törődnek. Nincs rá idejük. Talán ezentúl inkább lesz, mert a Wlassics legújabb rendelete felmenti őket a statisztikai adatok összeállításától s ezt majd az országos statisztikai hivatal végzi helyettük. Többet látogathatják tehát az iskolákat és úgy lehet, hogy akkor még több tanító jut a lupényi iskolába.

De ha a tanítókat olykor megkínözzák, az mégis csak a kisebbik baj. És nincs is arra törvény, hogy valakinek okvetetlenül tanítónak kell lennie. Legyen háziúr az istenadta. Ellenben azt igen is törvény szabja meg, hogy minden gyermeknek iskolába kell járnia, és az, igen nagy

baj, ha a gyermekeket is kínözzák. Pedig kínözzák. Mikor az ujonan szervezett közoktatási tanács nemrégén összeült, éppen a miniszter elnöklése alatt hányszor és vetette meg, hogyan lehetne az oktatás módját úgy reformálni, hogy a gyermekek kisebb meggyöttrésével járjon. — A miniszter tehát jól tudja, hogy az iskolás gyerekek élete nem éppen gyönyörű, ha a fiatal szervezet aránylag türi is. És ez még csak arra vonatkozik, amikor a gyermeket a saját érdekében oktatják ki s amikor a szólásmód szerint fölcserrel kell a fejébe verni a tudományt. Ez még csak a pedagógiai kínzás. Van pedig azonkívül másfajta kínzás is, amiről a felnőttek nem tudnak, a gyermekek pedig a tanító uralmától való félelmükben nem mernek beszélni. Különböző testi fenyegetések, elzárások és a többi, ami nem nagy dolog és a szülő is megteszi gyermekével, de attól sem okos.

Ennyi miatt is sűrűn hangzott már a panasz. Pedig hát kínzás ez? Maig talán annak lehetett tartani, de a rákos-palotai tanító jobbról győzött meg. Mert a rákospalotai tanító, ahogy pörének mai tárgyalásán kiderült, tüzes vassal égette az ártatlan csöppsegeket és boszorkánytáncot járatott velük, amíg összerogytak. És ez már kínzás, ez rekord a fenyegetési sport terén. Egy pillanatra mi is megboradunk azokkal a szülőkkel, akik a pör hatása alatt talán már az összes magyar katedrákat zsúfolva

látják ilyen gyermekkinzókkal, de nincs kedvünk moralizálni. Inkább megengedjük, hogy a tanítók közé is tévedhet egy vadállat; hogy az a rákos-palotai tanító talán örült vagy betegagyú ember, aki maga sem tudja, mi kergette ilyen embertelenségbe. A végén a tanítói kar sem immunis és akadhat közte, aki megfigyelés alá való. De pöréből komoly figyelmeztetés hangzik a kultuszminiszter felé, hogy talán még a lupényinél rosszabb iskolák is lehetnek. Mert Lupényben csak elkeseredett tanítók vannak, de legalább sokan vannak és valaki fel is ügyel rájuk. Ellenben sok községi iskola van, mint a rákos-palotai, ahol hat osztály és csak egy tanító van. Ez az egy, ha jóra való ember, belebolondulhat a hat osztály gyermekeregének vezetésébe, ha pedig rosszabb indulatu, a rettenetes elfoglaltságért az egész gyerekhadon boszulja meg magát. És ő reá nincs is, aki ügyeljen. Mert ez a csuf pör figyelmezteti a kultuszminisztert arra is, hogy mennyit ér az a bizonyos iskolaszék, amelynek tagjai nem mernek az iskolába elmenni, minthogy a tanító goromba. Nemhogy éppen ezért mennének el! De hát a tanító, az goromba s az iskolaszéki tag, az nem hős.

Ezen a ponton kell a kultuszminiszter figyelmének megakadnia. Ha lehetnek az országban iskolák, ahol hat osztály növendékeit egyetlen tanítónak kell ellátnia s ha lehetnek iskolaszékek, amelyek a felügyeletre nem mernek vállalkozni,

A bajai professzor iskolája.

... (Bácsanban pedig az a törvény, hogy minden valamirevaló embernek bajai embernek kell lenni.) Nem is emlitem a híres Jelky Andrást, mert ez tréfa volna, de komoly bizonyosság rá Türr István és Tóth Kálmán és ama kopott, vén kapisztránus zárda, ahová apáink iskolába jártak. Ugyanis még az évszázad második felében ez az egyetlen nagy-gimnázium nálunk otthon, kétszáz négyszög mértföldnyi hazai földön! Hasznosabb tehát a kultúrának sok külső egyeteménél; mert Heidelberg például valóban közelebb találhatók a régi bajai iskola egy másik hasonló iskolához. S azonfelül természetesen itt nevelt egész generációkat a páter Torma. A páter Torma!... Hát, ez nagy név, a páter Torma. Ha vannak még öreg urak, akik Schopenhauer-t hallgatták a berlini egyetemen, midőn a keserű docens az ő tizenhét hallgatójának magyarázta a „vierfache Wurzel“ s tudnia kellett, hogy a másik teremben négyszázán hallgatták Hegelt; mondom, ha vannak még ilyen öreg urak, hát akkor az ő büszkeségük egyszerűen nulla a páter Torma tanítványainak büszkeségehez képest, mert az volt az ember, a páter Torma! A vörösrú kis barát egykorúak állítása szerint képes volt lediktálni az összes tudományokat, sőt ezt ő valódi latin nyelven tette és olyan egyöntetűen, hogy a kis grammatikákat, akik beiratkoztak hozzá az első osztályba, végigtanította egészen a hatodik osztályig a logikáig bezárólag. Azután vévén egy szip-

pantás burnót, ismét nyugodtan visszatért az elsőosztályosokhoz a jó páter Torma. Ily temetetlen fáradozások közt igen hosszú életet is élt a páter Torma, de most már régóta nyugszik ő a mária-radnai temetőben és májusi bucsujárások alkalmával szent zsolozsmákat hallgat. S ha elkéred a páter guardiántól a szerzet történetkönyvét, abból megtudhatod, hogy a páter Tormáról ott csak annyi jegyzetett föl: „quondam lector philosophiae“; — vagyis még a professzori cím sem jár neki annyi tanításért. De ez mindegy, a páter Torma azért nevelője volt egy egész nagy vármegyének a tudományos és királyi szabadsághu Baján.

Hát aztán ép most ötvennyolcz esztendője iszonytató nagy tűz ütött ki, elemészten három templomot és egy egész várost; pernyével hordván be a susogó Dunáigat, a Sugovicza vizét. S ez május elsején történt, ép midőn a füzeknek kábító illata van s a rácz lányok gyöngyvirágot keresnek a szigeten. Egy monda is van a dologról, az öreg Bak Istváné, aki zsellérembér volt és azon a szomorú szép reggelen gyalog jött haza Pest-Csanádról kellemes rétek és apró erdősékek között s hallgatta, hogy a vadkacsák már vigan lubiczkolnak s a fűzfák susognak, mint csupa selyemruhás asszony. A nap is csókolózott már a harmattal, kövér füveink föltápaszkodtak, hogy lássák a nagy szeretkezést s im valahonnan hárfaszó hallatszott ekkor meg csöndes leányi ének. A halk muzsikára körül is néz öreg Bak István: „Kik zenélnek ugyan?“ kérdezi kíváncsian, de már akkor

meg is pillantotta a dalosokat egy tisztán. Hét fehérruhás lány táncolt ott, a derekán mind fűzfalevelekkel teliaggatva, a fején meg gyöngyvirágkoszorúval. És kiált nekik az öreg: „Adjon Isten, lányok!“ — Mire azok felelnek: „Csak siess haza Bak István, mert két óra múlva leég Baja város.“ Az öreg tovább is halad, nagyon csóválván a fejét s kisvártatva még visszafordul: „Ugyan mifélek ezek a lányok?“

Hát persze akkor már eltűntek a fehérruhás lányok — és Bak István futva futott haza Bajára: „Két óra múlva leég a város!“ kiáltotta az embereknek. „Bolond kend“, — nevettek a bajaik. De mikor aztán kilenczórát járt föléstapok a lángok és a vízimalmok vörös tüzi pompában égtek; mintha tengeri csata volna a Dunán és bedőlt a plébániatemplom égő teteje iszonytató zuhanással és a gabonakereskedők padlásairól pokoli büzt terjesztett az ezer meg ezer mázsányi égő kukorica, akkor persze mindenki agyon akarta verni Bak Istvánt. Hogy ő csinálta, mert előre honnan tudta volna? Na, azért nem lett baja Bak Istvánnak még sem és Baja is föltámadt hamvaiból, mint az fokozatosan észleltetett később. És a különböző újítások alkalmával megújították a gimnáziumot is, kiegészítették a felső két évfolyammal és a franciskánusok helyébe világi tanár urak jöttek a főgimnáziumba. A szürke, vén iskola akkor is kulturális központ maradt odalenn, mert a következő civilis tanár urak szintén valának olyan tudósok, mint egykor a páter Torma. Az ötvenes évek végén, a hatvanas

mihelyt a tanító goromba: akkor a miniszter nem maradhat nyugodtan. — Nagyon jól tudjuk, hogy a pénzügyi szempontokon kívül mennyi más akadály van az iskolák államosításának; magunk sem gondolunk arra, hogy a felekezetek kezéből vegyék ki az oktatást; de ahol aztán a községek nem akarnak vagy nem tudnak róla gondoskodni, hogy becsületes iskolájuk és jóra való tanítók legyenek — ott az államnak közbe kell lépnie. Mert az államnak épen akkor nem szabad megijednie az ellenőrzéstől, ha a tanító valamely iskolában goromba és ha az iskolaszék nem meri elmozdítani. Az államnak épen itt kezdődik a kötelessége.

POLITIKAI HIREK.

A kvóta-tárgyalások. A magyar kvóta-bizottság e hónap 23-án, csütörtökön, délután öt órakor ülést tart, amelyen az újabb együttes kvóta-tárgyalás előtt a szükséges megállapodások felett tanácskoznak.

Két főrendiházi tag mentelmi ügye. A főrendiház mentelmi bizottsága ma foglalkozott báró Nikolics Fedor és gróf Keglevich István főrendiházi tagok mentelmi ügyével. Báró Nikolics Fedor mentelmi jogának felfüggesztését az esztergomi járásbírósg kérte, a mentelmi bizottság azonban úgy találta, hogy nincs ok a mentelmi jog felfüggesztésére és elhatározta, hogy ily értelemben tesz javaslatot a főrendiháznak. — Gróf Keglevich István mentelmi ügyének felfüggesztését a negyedik kerületi kapitányság kérte egy kihágási ügyben. A mentelmi bizottság a kiadatást fogja javasolni.

A betegápolási törvényjavaslat. A főrendiház közjogi, törvénykezési és pénzügyi bizottsága ma Szabó Miklós elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a betegápolási költségekről szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Perczel Dezső belügyminiszter ajánlotta elfogadásra a javaslatot, amelyet dr. Korányi Frigyes örömmel üdvözölt. Burghard Bélavári Konrád a munkás betegsegélyző pénztárakról szólott és felemlítette, hogy a gyártelepek mily nagy terheket viselnek a munkások baleset biztosítása folytán s

attól tart, hogy ez a törvényjavaslat még emeli a terheket. Indokoltak tartaná, hogy a 3 százalékos betegápolási költségeknek csak egy részét fizessék a gyárosok. A miniszter felvilágosítása után a javaslatot elfogadták.

A hajdu-dorogi püspöki helynökség betöltése. Évek óta üresedésben van a hajdu-dorogi görög-katolikus püspöki helynökség. Firczak Gyula, a munkácsi egyházmegye görög-katolikus püspöke, még 1896-ban intézkedett, hogy ez az állás betöltsék. Amde akkor Budapesten az egyetemi templomban elmondott görög-katolikus magyar mise meghiusította ezt az intézkedést. Róma ugyanis, mert Hajdu-Dorogról indult ki a magyar mise ügye, azt hitte, hogy itt egy keletkező hitszakadás magvai vannak elhívtve, tehát külön dekrétumban hagyta meg Firczak Gyulának, hogy ne töltsse be a hajdu-dorogi püspöki helynökséget. És azóta ez a püspöki helynökség üresedésben van. Firczak Gyula, ki maga is mint makacs magyar van Rómában feltüntetve, nem merle kérni ennek az állásnak betöltését, mert hisz neki az is elég, hogy magáról és papjairól elháríthatta a makacskodás gyanúját, mások pedig, talán mert nem is igen tudták e hosszú üresedésnek az okát, szintén nem kérték. A tegnapi szervezkedés után, mint halljuk, mozgalom indult meg, hogy Rómából megkérjék az utasítást, hogy az oly régóta üresedésben levő hajdu-dorogi püspöki helynökséget Firczak Gyula utján töltsse be a görög-katolikus egyház.

Interparlamentáris konferencia. Az interparlamentáris konferencia az idén tudvalevőleg Lissabonban ül össze. Széll Kálmán, a magyar csoport elnöke, a következő értesítést küldte szét az interparlamentáris magyar csoport tagjaihoz:

A tavalyi Bruxellesben tartott interparlamentáris konferencia tudvalevőleg az ideai tanácskozássok székhelyét Lissabonban állapította meg. Ennek alapján a portugál csoport szervező-bizottsága szíves meghívást intézett magyar csoportunkhoz, tudván, hogy a IX. interparlamentáris konferencia szeptember 29-án, 30-án és október 1-én fogja tárgyalásait Lissabonban megtartani. Ezzel kapcsolatosan a Bernben székelő nemzetközi végrehajtó-bizottság (Conseil des délégués) szintén meghívta csoportunkat, igen nagy súlyt helyezvén az ideai konferencia látogatottságára, tekintettel azon nagyszámú és főfontosságú kérdésekre, melyek az Amerika és Spanyolország között dúló háborúból kifolyólag bizonyára felszínre vettetni fognak. Az ideai konfe-

rencia e tekintetből is közvetlen érdeklél bízhat magyar csoportunkra, hogy a semlegesség kérdését tárgyaló magyar csoportunk által iniciált határozati javaslat (Rapport Hieronymi) az ideai IX. konferencia napirendjének egyik főfontosságú kérdését képezi. Tisztelettel kérem magyar csoportunk azon tagjait, kik az ideai nagygyűlésen Lissabonban a fentebb jelzett időben részt venni óhajtanak, hogy ebbeli elhatározásukat Dessewffy Arisztid úrral, csoportunk titkárával (képviselőház, háznapgyi hivatal) tudatni sziveskedjenek. A portugál szervező-bizottság jelentékeny utazási árendéményeket fog igénybe venni idegen vasutakon is kieszaközölni, miről későbbben fognak a jelentkezők értesítettetni. Budapesten, 1898. június 15-én. Széll Kálmán s. k., az interparlamentáris magyar csoport elnöke.

Memorandum a pápához. A görög szerzetásu katolikus magyarok tegnap megalakult országos bizottsága a magyar liturgia végetti memorandumot intéz a pápához. Az emlékiratot Szabó Jenő főrendiházi tag, a bizottság elnöke szerkeszti s az ő vezetése alatt valószínűleg nagyobb küldöttség viszi el Rómába.

Gróf Zichy Nándor aranydiplomája. A néppárt abból az alkalomból, hogy a budapesti egyetem gróf Zichy Nándort aranydiplomával fogja kitüntetni, nagy ovációkban akarja részesíteni aranygyapjas vezérét. Annyi kudarcz után, amely a néppártot és vezérét eddig érte, jól fog esni ez az ünneplés a néppártnak is és a néppárt megteremtőjének is.

Az államvasutak gépgyára. Lukács László pénzügyminiszter, báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg Mauzer Vilmos királyi tanácsost államvasuti főfelügyelőt bízta meg az államvasuti gépgyáraknál és a diósgyőri vas- és aczélgyáraknál szükséges pénzügyi igazgatási teendők vezetésével. Az ugyane gyárakra vonatkozó számviteli szolgálat elvégzésére Marek Károly vas-műszaki számvizsgálót osztották be ideiglenes szolgálatra.

A katolikus autonomia.

Senki sem bizik benne, hogy a katolikus autonomia létesülni fog. A kormány ismeretes álláspontja nem elégíti ki a katolikusokat, a klerikálisok álláspontja pedig túlzottan tűnik föl a kormányférfiak előtt. Másféle autonómiát akar a főpapság, mint az alpapság és másfelét az autonómiai kongresszus többsége, mint az ország kormánya. Egy bizonyos és ez

évek elején például együtt tanárkodtak a bajai iskolában Mészáros Nándor, a későbbi mintafőigazgató, Klamarik János, a nyugalmazott államtitkár s Holub Mátyás, az első latin iskolai szótár szerkesztője, ki ezen munkája alapján társaival együtt nemcsak írónak neveztetett, hanem pláne költőnek is. Mert midőn a szótár csak lassan készült, Pollák ur, a kiadó, így szokott volt panaszkodni: „A kültők nem dolgoznak.” Ne irigylje őket ezért senki. Ugyanis valóban találhatott a szótárcsinálók közt egy próféta is akkor és Pollák urnak igaza volt tulajdonképen. A próféta volt Szarvas Gábor. Az a férfiú, akinek hervadhatatlan érdeme, hogy Szechenyivszky Szaniszló ma nem tűzvédek et vezet, hanem tüzoltókat; hogy továbbá Latinovics Géza külföldön vadászás s nem külföldön és hogy az álarozos bálokat nem a Vigardában tartják, hanem a Vigadóban. S ez itt nem a példa segítségével teremtettt élcz, hanem komoly elragadtatás, mert a magyar ember fület száz latin vagy francia szó nem sérti annyira, mint egy izetlen, örületesen rossz magyar szó, akár a mondat legvégén is, az utolsó zugban. Áldás hát emlékére a nagy bajai professzornak, szobra is valóban odaváló, ahol vasárnap leleplezték. A nemes koronadistrikusba, ahol közép-ét hallottunk egykor még a rigófütyből is valamennyien.

De az övé a tegnapi nap volt, a mai nap hát a tanítványaié legyen. Üdvözlöm is őket, a Magyar Nyelvőr e nagy gárdáját, a tanárokat, a tanárjelölteket, a néptanítókat. Rég várok erre az ünnepi alkalomra és bevezetésül fölolvassok nekik egy rövid passzszust abból a cikkből, amit Emile Zola az 1896. évi

párisi tavaszi Salonról írt, a tulhajtott fehérségek, a föstött lárvák, az angol aestheticizmus salonjáról. Ime a költő:

„Harmincz év előtt én is segitettem elvetni a vetést; most kikelt és rettentő gyümölcsöket hoz és ez elrémit engem. Sohasem láttam ily nyomorult világitásban a formaiasságtól származó veszedelmet, minden iskolának e szomorú végét, mely elkövetkezik akkor, ha az uttörők már elvégezték utjokat és a mester nincs többé. Ilyenkor ugyanis minden mozgalom tulzásokba téved és sablonokra vezet. Minden igazság az utánczók kezében tévedéssé válik és így kiirtani való. . . . El is borzadok attól a gondolatától, hogy ezért az eredményért harcoltam egykor én is.”

. . . És most, tisztelt tanárok, tanárjelöltek és néptanítók, ne tessék engem mindjárt halálbüntetéssel sújtani, mert ezen a tekintélyi érven kívül még más érveim is vagynak. El akarom mondani előbb, hogy miben vétkezik a Szarvas Gábor követői.

Legelőbb is tudom ugyan, hogy a hazai nyelvtudósokkal nem lehet vitatkozni. Így például minap olvastam egy külföldön élő hazánkfiának, egy okleveles magyar nyelv- és irodalomprofesszornak cikkét, melyben Munkácsy Mihály Leo „istenadta” művészek nevezetnek.

Ha már most én ezt a Nyelvőrben olvastam volna és pedig abban az értelemben, hogy „Isten áldotta” és ha én azt felelném rá, hogy az „istenadta” magyarul egy olyan szegény nyomorultat jelent, akinek nincs egyéb joga az élethez, mint csak az, hogy az Isten adta; mondom, ha én ilyen kifogással élnek, akkor elkészülhetnek

a következő feleletre: „A Nysz és a Tsz. adatai bizonyítják, hogy az „Istenadta” Szenczi Molnár Albertnél, Párizpápainál, Pázmány Péternél és a mucsai nyelvjárásban az „Istenáldotta” értelmében használatos.” Mely rövidtéseket alatt a Nyelvtörténeti szótár és a Táj-szótár értendő, a kétérdemes munka, melynek segítségével a kerek földön mindent be lehet bizonyítani. Tessék hát, azért nem lehet a nyelvtudósokkal vitatkozni, mert a Nysz., meg a Tsz. mindegyiküknek ott van a polczán. Azonban föl sorolom itt a hibáikat mégis.

Hibájuk az, hogy a nyelvtudományt egészen viczinális szempontból nézik. Szarvas Gábor, aki elismerte és pironkodás nélkül vallotta, hogy a magyar szókinésnek nem tudom hány tizedrésze idegenből került, ezzel a fölfogásával sokkal szélesebb látókörnek bizonyult, mint a Nyelvőr szerkesztője, aki nekem azt üzenté (v. ö. Nyr. 27: 227), hogy e v o l u c i ó helyett f e j l ő d é s-t írjak. Hogyan? Hát csak azért, hogy ne idegenből vegyem a szót, inkább a fogalmat bántsam? A recipe valóban a Zola festőire emlékeztető tulzás, kivált ha elgondoljuk, hogy ma már a Bodnár Zsigmondnak minden tizenhatsz esztendő hallgatója is tudja, hogy fejlődés meg evolúció nem mindegy. De a Nyelvőr azt mondja, hogy az mindegy. E szerint hát a kisebbik fiam, a Bandi, szép „evolúciónak” indult. Így kívánja ezt a nyelv géniusza.

De továbbá ebből folyik a másik hiba is, annak a bizonyos „ősi forrás”-nak folytonos emlegetése. Tagadom ugyanis, hogy a népnyelve volna a nyelvnek egyetlen ősi forrása; tagadom azért, mert itt buzog körülöttünk a másik ősi forrás is, az egész művelt Európa.

az, hogy a mai kormány uralma alatt nem jön létre a katolikus autonomia soha.

Talán Wlassics Gyula maga is számolt már azzal, hogy ő ebben az ügyben csak a magvető szerepét töltötte be; mert a mai kongresszusi többség neki ugyan nem csinálja meg a katolikus autonómiát soha. Sajnos, hogy így van a dolog, de Wlassics Gyulának január hóban, a magyar kormány nevében közzétett álláspontja óta, ez a helyzet igazi képe.

A főpapság is különböző szempontból ítéli meg a dolgot s a püspöki karnak ma még csakis arra nézve van határozott megállapodása, hogy milyen nem lehet a katolikus autonomia, de hogy tényleg milyen legyen, azt eddig még nem döntötte el.

A katolikus autonomia nem sértheti a hitelveket, nem avatkozhatik bele a hierarchikus szervezetbe és még csak távolról sem érintheti a király legfőbb kegyuri jogait.

Ez az, amit illetékes helyen, mint sine qua non conditiót kimondottak, de egyenes direktívát még körlevelekben sem adtak eddig a magyar püspökök sehol.

A legtöbbnek azonban az a véleménye, hogy akkor, mikor a katolikus autonómiáról van szó, nem az jön tekintetbe, hogy a kormány álláspontja mit enged meg a katolikus autonómiának vagy mit nem, hanem csakis az, hogy a felség mily mértékben óhajtja az autonomia által gyakorolni legfőbb kegyuri jogait.

Ezek szerint tehát a kormány itt se jogokat nem védelmezhet, se jogokat nem adhat fel, legfeljebb csak újakat szerezhet; mert a katolikus egyház kormányzatába 1848, illetve 1867. óta a magyar minisztérium csakis annyiban folyik be, amennyiben az illetékes faktor, a katolikus autonomia hiányában, eddig általa gyakorolta a felség legfőbb kegyuri jogait.

Ha tehát létrejön a katolikus autonomia akkor meg lesz majd az a faktor, amely által a felség kegyuri jogait gyakorolhatja és így ezzel a magyar kormány ép úgy megszűnik a katolikus egyház ügyeibe beleavatkozni, mint nem avatkozhatik bele Magyarországon a többi vallások ügyeibe sem.

Azonban, hogy mily mértékben akarja majd ekkor a felség gyakorolni a katolikus autonomia által legfőbb kegyuri jogait, ezt ma még persze sem a püspöki kar, sem a kormány, sem pedig a kongresszus nem tudhatja. Az a tetszettől függ egyedül.

És e kérdés előtt egyenlő faktor mind a három: a püspöki kar, a kormány és az autonómiai kongresszus, mert mind a három

ő felsége elé fogja terjeszteni a maga elabóratumait és ezekből ő felsége elfogadja azt, amelyet akar s elveti majd azokat, amelyeket nem akar.

Mert ő felsége akkor is gyakorolta legfelsőbb kegyuri jogait, amikor nem volt felelős magyar minisztérium és mégis soha senkinek se jutott eszébe, hogy a felség akkori kegyuri tetteit kifogás alá vegye.

A katolikus autonomia létesítésével tehát csakis az a helyzet áll majd elő, közjogi szempontból, hogy a király többé nem a váltakozó kormányok által fogja a jövőben gyakorolni a katolikus egyházban kegyuri jogait, hanem a katolikus hívek megbízottai: az autonomia által.

Ez a főpapi kar egy tekintélyes részének véleménye a királyi patronátust illetően a katolikus autonómiában, más rész azonban a Steiner-féle, egy harmadik rész pedig az Ivánkovics-féle ismeretes javaslattal rokon-szenvezik.

Egészben véve azonban egyik javaslatot sem tette eddig magáévá még egyik püspök sem s azért ez a püspöki konferenciákon is megfordult két javaslat, csakis mint magánvélemény, de nem mint a püspöki kar egy részének véleménye tekinthető.

Az alpapság érthető okokból nem körvonaloza a maga álláspontját; mert hiszen főlegük a „Szentlélek helyezte kormányzókul a püspököket”, az csak helyzetének javulását várja az autonómiától. Várja különösen a felvidéki alpapság, amelynek soraiban nem egy-két plébános van, aki 300—400 forint évi jövedelemből tengeti életét, de száz és száz.

A kongresszus néppárti érzelmi tagjai pedig azon törekcsenek, hogy csak hadd készüljenek el a kilenczes és huszonhetes bizottságnak elabóratumai minél később; mert hiszen ők úgy is más kormányval óhajtják megcsinálni a most tervbe vett katolikus autonómiát. És ez a törekvés, úgy látszik, érvényre is jut; most, hogy minden bizottság működése ólom lábon jár, azt a tegnapi kilenczes bizottság határozata teljesen igazolta.

Minden mesterkedés azonban hiábavaló, mert annyit a magyar katolikus egyház érdeke feltétlenül megkíván, hogy a magyar püspöki székbe csakis magyar püspök legyen ültethető. Ép azért az lesz nagyon is hazafias kötelessége a magyar katolikus egyháznak, hogy úgy csinálja meg autonómiáját, nehogy ennek sánczaiból a katolicizmus védelmének leple alatt idegen befolyások zuduljanak reánk.

KÜLFÖLD.

A bolgár fejedelmi család látogatásával. Ferdinánd bolgár fejedelem és neje, Lujza hercegnő, Boris herceggel július 6-án a román királyi pár látogatására Sinaiába érkeznek. A fejedelmet és családját utjukban Stojlov miniszterelnök, Ivanov hadügyminiszter és Basil archimandrita, Boris herceg nevelője kísérik. Sinaiából ugyanezzel a kísérettel a fejedelmi pár Pétervárra utazik.

Az osztrák helyzet.

(Távirati tudósítás.)

A király tegnap két órai kihallgatáson fogadta gróf Goluchowski Agenor és Kállay Béni közös minisztereket és gróf Thun Ferencz osztrák miniszterelnököt. A kihallgatás, mint Bécsből táviratozzák, összefüggésben van az osztrák politikai viszonyokkal és a parlamenti helyzettel. Híre járt, hogy egyes miniszterek és a német pártok tagjai között tanácskozások folytak a német-cseh kiegyezés tárgyában. Ezt a hírt azonban megczáfolják. Ellenben tény az, hogy a cseh és német lakosság képviselői újabb egyezkedési kísérletet tesznek, amely első sorban arra irányul, hogy a parlamentet újból munkaképessé tegyék.

Ezt a hírt megerősíti a „Prager Abendblatt” is, amely, mint Prágából táviratozzák, erre vonatkozólag a következő és az általános osztrák viszonyokra jellemző megjegyzéseket teszi:

Azt kellene hinní, hogy ez a hír a földatával tisztában levő publicisztikában rokonszenves fogadtatásra fog találni, mert valamint a politikai, úgy a nemzeti életben is a háboru nem lehet végeztél, hanem csak eszköz a béke elérésére. A megegyezést a fegyverszünet egy nemének kell megelőznie, aminek első feltétele az, hogy a két párt, illetőleg megbízottjaik tárgyalásra lépjenek a praeliminárek megállapítása végett. Ez annyira logikus és természetes, hogy csak oktalanság vagy esztelen szenvedély szállhat szembe az ily javaslattal.

Sajnos, ez az eszeveszett szenvedély már most felüti a fejét a vidéki sajtónak egy tetemes részében, holott még most csak pusztá kezdeményezésről van szó, amelyhez eddigelé a lakosság képviselői még állást sem foglaltak. Bizonyos publicisták a legnagyobb önhittséggel nemcsak arra vetemednek, hogy parancsokat osztogatnak a nép megválasztott mandatóriusainak követendő

Ismét a Zola főstőinek szertelenségére emlékeztet hát az, hogy ettől a másik forrástól el akar bennünket tiltani a Magyar Nyelvőr. Meritek hát abból is, meritünk mindannyian, mert ez ősi jogunk. Eleink is így tettek és rossz trefa az a tanítás, hogy a magyar nyelvnek csak 1685-ig volt szabad fogalmakat és frazisokat idegenből venni át, de 1686. január 1-től fogva az meg van tiltva.

Hibájuk az, amit a sujtással és sarkantyupengéssel kapcsolatosan már sokszor elmondottunk és hibájuk az, hogy a magyar irodalomnak állandó kritikai vezetésként számunk, holott ez épen nem föladatuk nekik. A nyelv az íróművésznek főték és ecset; a kefekötőnek tehát kétségtelen joga, hogy a pemzlit megbíralja, de ne gunyolódjék az egész képen, mert abban ő nem illetékes. Hibájuk továbbá az, hogy aki a mérseketlet ajánlja nekik, azt „hóbort”-tal vádolják, mikép ezen sorban részesült a koszorús Dóczy Lajos és a koszorútlan Papp Dániel (V. ö. a „Nyelvőr” májusi számát): hibájuk hát ime a dekadensek, az utánzók hibája, mely hóbortosnak tartja azt, ami nem szertelen. (V. ö. amit Zola főntebb mondott.)

Illett ezeket kijelenteni ma, a tanítványok napján, 48 órával a Szarvas Gábor szobrának leleplezése után, itt Budapesten. Érzem is, hogy hiányt pótoltam, mert ezekkel a dolgokkal foglalkozni mindenki elfelejtett Magyarországon. Ajánlom is magamat a magyar nemzet együgyű hadi szolgájának: Kónyi János uramnak kegyes jóakarataiba; hogy valamikép ne adja kölcsön az ő Világ Benczének erősebb kifejezéseit, ha majd a Nyelvőrök nekem válaszolni fognak.

Papp Dániel.

A gyilkos.

— François H. után. —

Most vagy tíz esztendeje volt az reggel, mikor kopogást hallottam hálószobám ajtaján.

Felülve ágyamban, mormogtam:

— Ily korán csakis hitelező alkalmatlankodhatik az embernek. — József! nem vagyok itthon.

Azonban József már ágyam előtt állott egy névjegygyel tálcáján:

Vilárdin Gyula.

Óh, Gyula, kedves pajtásom, kiről nem hallottam semmit, amióta megönsült.

— Szívesen látom.

— Itt?

— Igen, itt.

Alig ismertem meg derék barátomat, úgy megváltozott. A világért sem volt az egykori görbe éjszakáim vig czimborája. Aki előttem állott szomorú arczeal, kimerültnek látszott s unatkozóan. E mellett öltözete el volt hanyagolva, nyakkendője tarkóján.

Azt hitte alkalmatlan.

— Bocssás meg, kedvesem...

— Ugyan mit? Elhallgatsz mindjárt! Miféle szerencse juttatott hozzá, hogy viszonzlálak?

— Erre mentem. Eszembe jutott a czimed. Hát ha felmennék, gondoltam? Talán egyedül les.

— Látod, hogy egyedül vagyok s tulbuszó-

ságból a paplant is felemeltem. — De hát ha nem lettem volna egyedül?

Mosolygott.

— Visszajöttem volna később, elég gyakran jöttem én vissza régebben, hasonló esetben.

Aztán felsóhajtott.

— Tudod-e, szegény barátom, hogy igen megváltoztál! Mit csinál a feleséged? ... bizonyosan jól van? ... Bocssás meg, hogy még nem tudakozódtam utána.

— Elragadóan jó színben van, valamint anyja is.

— Anyja...

Visszaemlékeztem arra a hosszú, sovány rozdásarczu nőre.

— A hang után, melylyel az „anya” szót kiejtetted, gyanítanom kell...

— Hogy utálom, gyűlölöm. Oh, ha tudnád, mily sorsra vagyok kárhoztatva! Egész életem hosztátás, veszekedés... Ah, édes Jakabom!

— Napad veletek lakik?

— Igen.

— Menthetetlen vagy

— Tudom.

— De reményem, törekszel visszanyerni szabadságodat? Micsoda? Ki akadályozhat ebben?

— A feleséged.

— Feleséged? Bizony hidd el, én nem engedném a dolgot huzni, vonni. Hát az elválás mire való?

— Szeretem a feleségemet, imádom, de fel-

maguktartására nézve, hanem egyenesen megfenyegetik őket, ha hazafias belátásukat és lelkiismeretes megfontolásukat követve, arra határoznák el magukat, hogy részt vegyenek a fésztelen megbeszélésben a nyelvkérdésben való kiegyezés lehetőségét illetőleg.

Hát nem maga a meztelen terrorizmus ez?

Bárhogy gondolkozzék is valaki a célszerűségéről annak az eszmének, hogy a két néptörzs képviselői személyes megbeszélés útján egyengesék az utját a két néptörzs közeledésének; bárhogy gondolkozzék is valaki a népek ily eszmecseréjének kilátásairól: minden hazafias meggondolástól eltekintve, már maga a nép felelős szövívőinek elhatározási szabadságára való egyszerű tekintet is azt parancsolja, hogy ne nyuljanak bele avatatlan kézzel olyan akcióba, amely az első kezdeményezés stádiumából még ki sem lépett.

Komarov beszéde.

(A Palacky-ünnep.)

Egész Ausztriában óriási feltűnést kelt Komarov orosz tábornoknak az orosz „Swje“ szerkesztőjének a beszéde, amelyet a prágai Palacky-ünnep alkalmából a szláv hírlapírók banketjén mondott. Gyújtó beszédében Németország és általában a németek ellen rohant ki, a germanizmust a szlávok egyetlen ellenségének mondotta, amelynek megsemmisítésére kell minden szlávoknak törekednie. A beszéd természetesen óriási hatást tett. A szlávok ujjongtak és lelkesedések határt nem ért. Annál kinosabban érintette azonban ez a beszéd a németeket és Bécsben valóságos felháborodást keltett. Mint bécsi tudósítónk táviratozza, Bécsben természetesnek tartják, sőt bizonyosra veszik, hogy a tábornokot mértékadó orosz körök desouvuálni fogják.

Komarov nevezetes beszédében a többek között a következőket mondotta:

„Abban a hiszemben jöttem ide, hogy a szlávok itt örökös harcban élnek ellenségeikkel és most azt látom, hogy fényes állapotban vannak, míg másik oldalról az ellenség farkasléptekkel közeledik. Ugy vélem, hogy a csehek a szlávok közt mindig kiváló és elsőrendű állást foglaltak el.

Ezer év óta harcolnak ők. Így volt ez már akkor is, amidőn a germán elem Nagy Károly alatt olyan befolyást szerzett Európában, hogy úgy látszott, mintha a germánok az egész világot el akarnák nyelni. Először szent Cyrill és Method vették fel a

harcot a németek ellen. Ők lehelték a cseh, lengyel, orosz népbe az ellenállás szellemét, ők egyesítették minket a küzdelemben a gyilkosok ellen és a szellem táplálásáért minket ma is. A német terjeszkedési vágy újabb támadást intézett ellenünk és a balti tengerpartot is el akarta tőlünk venni és a német lovagok északi Oroszországba is be akartak hatolni. A szláv szolidaritás kitűnt ekkor is, mert a grünwaldi csatában az orosz és lengyel csapatok megverték a németeket. Itt Grünwaldnál egy forrásba folyt össze a szláv, lengyel és cseh vér és örökre összeforrasztott minket.

Most a francziák leveretése után Germánia ismét megerősödött és újabb támadást intéz a szlávok ellen. Meg akar minket semmisíteni, szét akar szórni minket és az első áldozatul a cseheket szemelték ki.

Appellál tehát a szláv újságírókra, hasanak oda, hogy az összes szlávok közös zászló alá gyűljenek, mint egy ember szálljanak síkra. Nem kell félnünk, mert csak egy ellenségünk van és nem kettő. A szláv mozgalomnak, amely Oroszországban a cári palotától az utolsó kunyhóig elterjed, Csehországban van a forrása. Sohasem szabad elfelejteni, hogy az összes szlávok egy apának és egy anyának a gyermekei.

Az önök ügye a mienk is. Igaztalanságot nem tűrünk és ha majd elértük azt, hogy a német elemet visszaszorítottuk oda, ahonnan jött, mi is nyugodtabbak leszünk és elintézzük apróbb viszályainkat.

Az amerikai háború.

(Távirati tudósítások.)

A „Merrimac“ roncsai már nem akadályozzák a közlekedést a santiagoi öbölben, úgy, hogy Sampson admirális bemehet a kikötőbe s Cervera admirális kijöhet belőle. Szabad az út tehát, csak bátorság legyen elegendő mértékben.

A Filippini-szigeteken az a helyzet támadt, mint a forró gesztenyéről szóló mesében. Aguinaldó vezérlete alatt álló fölkelők gyilkos harcok után már-már Manilla birtokába jutottak. A fölkelők természetesen azért harcolnak, hogy visszaszerezék függetlenségüket, nem pedig azért, hogy az Uniónak kikaparják a tüzből a gesztenyét.

Céljukat azonban nem érhetik el, mert az Unio egyszerűen annektálni akarja a gazdag szigetcsoporthat s mihelyt a birtokába jut, szoros kapcsolatba hozza az anyaállammal. A fölkelők tehát hiába ontották a véruket: cseberből vederbe estek. Együttal azonban lehullott a lepel az Unio önzetlen népboldogító szándékairól is s Amerika ott áll a maga meztelen kapzsiságában.

A mai nap táviratai a következőket jelentik:

Kuba okkupálása.

Washington, június 21.

A kormány nem kapott hírt Schaffer tábornok partraszállásáról, de meg van győződve, hogy a tábornok már megérkezett rendeltetési helyére. A partraszállás helyének és idejének megválasztása teljesen Sampson tengernagy belátására van bízva. A kormánynak tudomása van arról, hogy Havannát Batabanon keresztül látják el élelemmel. Minthogy a batabanoi vizeken, nagy mélységük miatt, nehéz kémjáratokat tartani, mihelyt Santiagot elfoglalják és Cervera hajóraját tönkreteszik, Sampson tengernagy több kisebb hajót fog hajóhadából kiküldeni, hogy elzárja Havanna élelmezésének ezt az utját.

A helyzet Santiago előtt.

New-York, június 21.

Garcia fölkelővezér az amerikai tengernagy hajón Sampson admirálissal értekezett Santiago körülzárása dolgaiban.

Konstatálták, hogy a „Merrimac“ roncsai már nem zárják el a santiago kikötőt, úgy, hogy a hajók elhaladhatnak mellette anélkül, hogy a hajó roncsait érintenék.

Merénylet Blanco tábornok ellen.

New-York, június 21.

A „World“ közöl egy washingtoni táviratot, amely szerint a kubai „Yunta“ Havannából azt a hírt kapta, hogy Blanco tábornagy ellen gyilkos merényletet követtek el. Mariano Salva fiatal önkéntes fegyverével Blankora lőtt, mikor az délután a palotából eltávozott és a ballábán megsebesítette. Salvát letartóztatták.

Manilla veszedelme.

London, június 21.

Bulacann mellett, Manillától 30 mért földnyire északra, három napig tartó elkeseredett ütközet volt. Monet tábornok, aki 3000 emberrel előrenyomult, hogy Manillát felszabadítsa, elzárva találta a vasutvonalat és ke-

lázadtam mégis. Az első összezsapáskor napamat kidobtam az ajtón! Jaj, de aztán este... Zárva találtam... a feleségemét. Nyolcz napig tartóztattam magamat. A kilenczediken...

— Megszegted a bűjtöt. Ha az ember megkezdí a bűjtöt, be is kell fejezni, különben semmit se nyerünk. Hidd el, édesem nem vagyok gonosz, de ha meglátnád, védem magamat. Vélem nem tréfálkoznék a napád asszony. Ezer mód van erre. Revolverrel kezdedben szólj hozzá csak így: „Ha tetszik, drága napam asszony!“ és illendően mutass az ajtóra.

— De hát a feleségem?

— Feleséged? ... Nagyokat kiált. Ekkor a pisztolyt vakszemedhez nyomod s legtragikusabb mozdulatoddal s hangodon azt kiáltod: „Ő vagy én! Válassz!“ — A nők rendesen félnek a vértől. Nőd lábadhoz omlik... és lihetőn... anyja is.

— Nem vagyok komédiás.

— De hát ki nem az? Az szent, hogy már rég csuffá tettem volna valamiképen, még pedig jól.

— Én is megréféltam már.

— És hogyan?

— Ismered a falusi lakunktól nem messze folyó patakot az erdőben?

— Sokszor jártam fahidján.

— Napam minden reggel odajárt: etette a kacsákat. Még leszék boszulva, gondolám. Este egy, a ruhám alá rejtett kis fűrészzel a hidra menve,

mintha a kacsákat nézegetném, bevágtam a hid karfáját annyira, hogy annak a legkisebb nyomásra engedni kellett.

— Mily nyugodt éjszakád volt!

— Korán reggel egy bokorba rejtőztem. Szokott merevségében közeledett napamasszony mosolya elárulta, hogy azon gondolkozott, mivel kizozhat meg a nap folytán. Nagylássan a hidra ért...

Hogy dobogott szívem! ... úgy álltam ott, mint a verébnek hurokot vetett gyermek, várakozásában, hogy a nyakát bele nyújtsa.

A karfára támaszkodott, s puff, a vízben hason feküdt, a kacsákon.

— Szegény állatok.

— Nyugodtan nevettem, a víz igen sekély, veszélyről szó se lehetett, de valóban volt is min. Felállva, a kacsák közt úgy hadonászott sovány karjaival, mint azok szárnyaikkal szoktak. Célom volt, hogy segélyére siessek, mint életmentő. Nekiis indultam kiáltásaira, mikor hátulról valaki vállamra tette kezét.

— Ki volt?

— A császár, aki mult este megleste működésemet... s biztos levén, hogy rajtaér, leskelődött megtudni munkám célját.

— Az ördögbe is!

— El akartam hallgattatni aranygyal.

— Visszautasította?

— Sőt leletésébe fölvette ezt is.

— Üldöztek?

— Közel voltam hozzá, hogy közvagyonrontásért, köztisztviselő megvesztegetéséért s gyilkosság kísérletéért üldözzenek.

— Még pedig az előre megfontolt szándék is bizonyítva volt.

— Csakis nagy befolyás eszközölhetette ki, hogy nem fogtak el, mert napam hajthatatlan maradt. Nem is felelve könyörgéseimre mással, mint: ezzel a szóval: „gyilkos.“ Végre még is engedett s panaszát visszavonta. De azóta — már egy hónapja — ebédeimet vők által elkövetett rettenetes gyilkosságok elbeszélésével fűszerezik. Csakis a „gyilkos“, „gyilkos“ szót hallok! ... S ami sokkal rosszabb, a feleségem, akit imádok, eltaszit magától... Vissza, uram! ne érintsen anyám gyilkosa. — Azt mondják a bosszuállás az istenek gyönyöre... Köszönöm szépen... de csak akkor, ha rosszul nem sült el!

— Már itt hagysz? Hova sietez?

— Az ékszerészhez, egy drága briliáns brochet veszek.

— Feleségednek?

— Oh nem, a napamnak.

— Megbolondultál?

— Legkevésbé sem, ezért az árért kérn fogja az asszonyt, hogy ne zárja el tovább fájó magától.

— Áldjon Isten Jakabom.

TÁVIRATOK.

Az olasz kormányválság.

Róma, június 21. A „Messagero” és a „Don Chisciotte” szerint a király Finali szenátort fogja megbízni a kabinetalakítással.

A szultán ajándéka.

Frankfurt, június 21. A „Frfter. Ztg.”-nak táviratozzák Konstantinápolyból, hogy a szultán 3000 négyszögletes földterületet vett meg Jeruzsalem külterkén, amelyet a Vilmos császárnak fog adományozni, amikor az a Szentföldet meglátogatja. A szultán ajándékozta telken, hír szerint, egy német ferenczrendi zárdát foguak alapítani. (N. W. T.)

Névtelen vádák.

Lemberg, június 21. Varsóból jelentik az itteni lapoknak, hogy Immeritinsky herceg fő-kormányzó azt a rendeletet bocsátotta ki, hogy a névtelen feljelentéseket ezentúl ne intézzék el közgazgatási úton, hanem egyszerűen tegyék felre. Csak abban az esetben adják át a vizsgáló-bíróknak, ha bűnvádi eljárásra alkalmasnak találják.

A harmadik Zola-pör.

Páris, június 21. A harmadik Zola-pör valószínűleg a jövő hó 14. és 15-én lesz Versaillesban. (N. Fr. Pr.)

Zavargások Galiciában.

Lemberg, június 21. Zagorskban az éjjel valamennyi zsidó lakos házának ablakait beverték. Harminczkét embert elfogtak. Más községből is nyugtalanító hírek érkeztek. Lembergben az iparmúzeum munkásai strikeolni kezdtek és csoportosulásokat rendeztek. A rendőrség széjjeloszlatta őket.

Lemberg, június 21. Puschina krakói érsekhez gróf Thun miniszterelnök azzal a kéréssel fordult, hogy az érsekségben tegyen körutazást, hogy az antiszemita zavargókat lecsendesítse. Az érsek elsősorban Javarsnoba és Przasnivába megy, ahol eddig nem sikerült a bányamunkások strikeját megszüntetni. Hír szerint Stojalovsky páter is elmegy a nép közé, hogy azt lecsendesítse. (N. W. T.)

Új kormányzó-jelölt.

Berlin, június 21. Azt a hírt, hogy Vladimir herceget a krétai kormányzói állásra szemelték ki, nem tekintik itt egyébnek, mint Oroszországból kiindult puhatólózásnak.

A francia kormányválság.

Páris, június 21. Sarrien ma délelőtt folytatja fáradozásait és egymásután fogadta Bourgeois, Dujardin-Beaumetz-t, Jean Dupuy és Trouillet senatorokat. Charles Dupuy visszatartotta a külügyi tárczát, mire Delombre kijelentette, hogy ő sem fogadhatja el a pénzügyi tárczát. Sarrien így kénytelen volt a kabinetalakításról lemondani.

A nemzetközi sakkverseny.

Bécs, június 21. A jubileumi nemzetközi sakkverseny mai tizenötödik mérkőzésénél Steinitz győzött Caro ellenében, Burn Schowalter ellenében, Schlechter Trenchard ellenében és Teligorin Schiffers ellenében. Wallbrodt és Blackburne, Lipke és Maróczy, Alapin és Pillsbury, Marco és Baird között remis lett a játék. A Tarrasch-Janowski-partie még nincs befejezve.

A pápa egészségi állapota.

Róma, június 21. A lapok egyike ma délután ismét nyugtalanító híreket közölt a pápa egészségi állapotáról. Ezzel szemben a Stefani-ügynökség kijelenti, hogy dr. Lapponi híreket teljesen alaptalanoknak nyilvánította. A pápa, akinek könnyű jellegű reumatikus bántalmak voltak a vállában, most már teljesen jól érzi magát és ma reggel hosszabb kihallgatáson fogadta Macchi bíbornokot az ügyek elintézéséig végett. Ezután a pápa a nap jó részét a Vatikán kertjében töltötte, ahonnan csak este tért vissza lakosztályába. Dr. Lapponi megerősíti, hogy a pápa egészségi állapota kitünő, úgy hogy Lapponi ma kirándulást tett a vidékre.

Szerencsétlenség egy hajó vízrebocsátásánál.

London, június 21. Ma bocsátották vízre az „Albion” czirkálóját a yorki herceg jelenlétében Blackwall-ban. A keresztelést a yorki hercegné, végezte. Midőn a hajót folyóra bocsátották, oly hirtelen szorította ki a vizet, hogy a közönség számára épített nagy emelvényt egy nagy hullám elborította és mintegy 300 embert a vízbe sodort. Eddig 10 halottat találtak meg. Attól tartanak, hogy legalább ötvenen léltek halálukat a hullámok között.

HIREK.

Az olvasókhoz.

Az Országos Hirlap új negyedévhez közeledve, nem tesz olvasóinak új és hangzatos ígéreteket. Ellenkezőleg azt sorolja fel, hogy mit ígért, mikor megindult.

Megígérte, hogy teljesen független lesz pártoktól és a kormánytól; hogy a magyar állam fénye, méltósága és erősödése az a szent háromság, amelyben hisz, amelyet vall és amelyben élni akar. E törekvésből kiindulva ítéli meg az előbontakozó politikai kérdéseket.

Megígérte, hogy a szabadelvűségnek lesz szószólója a szónak magyar átérzésében.

Megígérte, hogy előkelő tisztes és hangos használatában soha el nem ragadtatja magát a közügyekkel össze nem függő térré és személyeskedésre.

Az Országos Hirlap pontról-pontra beváltotta ezeket az ígéreteket s már eddig is oly mértékben nyerte meg a közönség pártfogását és tetszését, hogy az szinte páratlan ily rövid idő alatt a journalistika történetében. Ebből meríti erejét, hogy a jövőben még fokozottabb, még tökéletesebb módon feleljen meg annak, amire fogadalmát tette.

Az „Országos Hirlap” a most folyó érdekes regény után a legközelebbi évnegyedben a „Trilby” híres szerzőjétől:

Georges du Maurier-tól kezd meg a

„MARS LAKÓJA”

ezimű regény közlését, mely rendkívüli szenzációt tett. Ezt követi a „Hagar fia” ezimű angol regény Hall Cain-tól. Közben

Mikszáth Kálmán tollából

közzöljük a „Szamár” ezimű humoros elbeszélést.

Egyben tudatjuk olvasóinkkal, hogy karácsonyra nagy irodalmi ujdonság készül

„A KATÁNGHY NAPTÁR”

melyet nagyságos Katángy Menyhért országgyűlési képviselő ur, a Naplóíró bizottság tagja írt és szerkesztett, választási költségeinek részben való behozásának tekintetéből.

Az „Országos Hirlap” megszerezte a jeles hazafitól e naptárt kizárólag olvasói részére s mindazoknak, kik a jövő félévben folyton előfizetői maradnak, bérmentve ajándékba küldi karácsony hetében.

A király a brucki táborban.

(Távirati tudósítás.)

A király ma szemlét tartott a brucki táborban levő katonaság fölött és Bruck város hódolata a csapatszemplének rendkívüli fényt adott. Ő felsége különvonata reggel 7 órakor érkezett meg a csúszosan diszített pályaudvarra, ahol, bár kedvezőtlen volt az időjárás, nagyszámu közönség várta. A király kíséretében voltak Ferencz Ferdinand főherceg, Bolfras főhadsegéd, Krieghammer hadügyminiszter, báró Beck, herceg Win-

lepczébe jutott. Kétségbeesett harc következett. Monet elesett. A benszülött csapatok átpártoltak a fölkelőkhez, az életben maradt spanyol katonák, mintegy ötszázán, megadták magukat. — A felkelők elfoglalták Malabon városát. Mikor a támadás megkezdődött, a benszülött milícia Panpanga-zászlóalja, amelyet különösen lojalisan tartottak, elkezdett saját tisztjeire lövöldözni. Őt tiszt elesett. A spanyoloknak sikerült a zendülőket lefegyverezniök. Hasonló esetek történtek Zapotenál is, ahol a legválságosabb pillanatban egy egész ezred fellázadt. A spanyolok még mindig egyes csapatokkal működnek.

London, június 21.

A „Daily Telegraph”-nak jelentik Hongkongból tegnapi kelettel: A Filippini-szigeteken a fölkelők egyre győzelmesen harcolnak. A foglyul ejtett spanyolok számát 5000-re teszik.

London, június 21.

Az amerikai segélycsapatok holnap Manillába érkeznek.

London, június 21.

A „Daily Telegraph”-nak amerikai értesülése szerint röviddel ezelőtt mérgezési merényletet követtek el Aquinaldo fölkelővezér ellen. Csak a gyors orvosi segély mentette meg.

Don Carlos a helyzetről.

Madrid, június 21.

Az „Imparcial” szerkesztője Brüsszelben beszélgetést folytatott Don Carlos-szal, aki kijelentette, hogy Spanyolország egyetlen öröksége: a becsülete. Ezt gondosan kell őriznie, mert ez az egyetlen, a mi Spanyolországnek szövetségestársat szerezhet. Jobb lenne, ha Cervera tengernagy az őt körülvevő, néha tiszszerte erősebb haderőn át elkeseredett áttörést kísérlene meg, még akkor is, ha valamennyi hajóját mindencstül légbe kellene röpíteni, mintha csak félig is tisztességes módon kapitulálna.

Don Carlos kijelentette továbbá, hogy amíg a jelenlegi viszonyok tartanak, hallgatni fog, de a nagy leszámolás napján szóval és tettel fogja hallgatását megszakítani, hogy Spanyolországot újjászülötésre segítse és hazájáért megboszulja magát.

A herceg ezzel végezte szavait:

— Midőn elhagytam Olaszországot, pártom el volt tőkelve, hogy erőszakkal tiltakozni fog azok ellen, akik a hazát a meggyalázások egész sorozatának tették ki. Midőn azonban az Északi-tengerhez értem, hallottam, hogy a háború minden pillanatban kitörhet.

Állandó kormányválság.

Madrid, június 21.

A kamara üléseit a jövő hétig elnapolta. Pnigeerver pénzügyminiszter le akar mondani, állítólag ugyanakkor Sagasta miniszterelnök is visszalép, ha a királyné nem biztosítja őt további bizalmáról.

A Filippini szigetek jövője.

London, június 21.

A Filippini-szigetbeli felkelők, úgy látszik, hiába ontják vérüket a reménybeli autonómiaért, az önzetlen amerikaiak mást határoztak fölöttük. Washingtonból érkező hírek szerint Dewey tengernagy az amerikai kormánytól azt az utasítást kapta, hogy a Filippini-szigeteken semmiféle köztársaságot el ne ismerjen; hanem arra az esetre, ha Manilla megadja magát, bizza a közigazgatást amerikai hivatalnokokra. (N. Fr. P.)

Köszö hírek.

Berlin, június 21.

Hire terjedt annak, hogy Krisztina spanyol regens-királyné le akar mondani a trónról. Mérvadó körökben erről a szándékáról mit sem tudnak. Különben is téves a hír, mert a királyné a trónról úgy sem mondhatna le. legfeljebb a kormányzásról.

dischgrätz, báró Reinländer és báró Waldstätten csapatfelügyelők és a katonai attaché.

A pályaudvaron ő felsége fogadására többek között megjelent gróf Uexküll hadtestparancsnok, Theer ezredes, gróf Pálffy főispán, Pogány alispán és Trost polgármester. A király megérkezése után Harrach és Pálffy grófokat tüntette ki megszólításával. A király ezután Pogány alispánt szólította meg, majd Sotér főszolgabírótól elődéről, Fialáról kérdezősködött és mosolyogva jegyezte meg:

— Oly fiatal és már főszolgabíró!

A polgármesternek megköszönte a szíves fogadtatást és a szemlére lovagolt, ahol a csapatok élén Ottó főherceg fogadta. A szemle a rossz idő miatt már tízfélfél órakor bevégeződött.

A szemle után az uralkodó harangzugás közben bevonult a gazdagon díszített osztrák Bruckba, melynek főutczáin a környék lakossága tartott sorfalat. Ő felségét folyton ovációk kísérték. A vasuti-híd és a Lajta-hídon át vezető főut gyönyörű, díszes látványt nyújtott. A vasuti-hidat hatalmas, szépen díszített diadalívvé alakították át. Innen árbocok voltak az osztrák határig, ahol ismét diadalív állott, melynek homlokzatán a szavak állottak: 1848—1898. A fekete-sárga és a fekete-vörös-sárga zászlókat itt a nemzeti színű zászlók váltották fel. A magyar lakosság egyre éljengett és az éljenzést, mikor ő felsége átlépett a határon, a német lakosság hoch-kiáltásai váltották fel.

A város utczáin a különböző egyesületek állottak sorfalat. A várhoz vezető úton fűhérruhás leányok virágot szórtak. A vár udvarán a községi képviselőtestület és a városi hivatalnokok gyülekeztek össze. Ő felségét Ferencz Ferdinánd és Ottó főherczegek, Bolfras főhadsegéd, Beck vezérkari főnök és herczeg Windischgrätz kísérték. Trost polgármester itt beszédet intézett az uralkodóhoz, aki így felelt:

— Már évek óta jövök ide és mindig szívesen időztem itt hű népem körében. Kellemes órák voltak és az itt tartózkodás mindig kielégített. Köszönöm, hogy megragadták az alkalmat arra, hogy hazafias érzésüket újból kifejezzék. Reményem, hogy ez a város mindig meg fogja őrizni hazafias érzését. (Lelkesült hoch-kiáltások.)

Trost polgármester ezután bemutatta Sturm alpolgármestert, akinek leánya virágcsokrot nyújtott át az uralkodónak, melyet ő felsége kegyesen elfogadott és néhány szót intézett a csinos leányhoz. Gróf Harrach, mint Prugg küldöttségének vezetője, beszédet intézett az uralkodóhoz, amelyre azt felelte az uralkodó, hogy az itt töltött kellemes órákat sohasem fogja elfelejteni.

Délután udvari ebéd volt, melyben Ferencz Ferdinánd és Ottó főherczegeken és a katonai főbb méltóságokon kívül a külföldi attasék, továbbá gróf Pálffy-Daun főispán, Pogány József alispán, Sotér-Ferencz főszolgabíró és Schoberl József magyar-brucki községi bíró is részt vettek. A harmadik fogásnál a király egész váratlanul föllállt és a következő felköszöntőt mondotta:

— A mai, különösen szíves fogadtatás megadja nekem az alkalmat arra, hogy kifejezzem örömet ama kitűnő és zavartalan viszony felett, amely az itteni lakosság és a tábornok használó nagyszámu katonaság között, amelyben a haderő minden fegyverneme képviselve van, évek hosszú sora óta fennáll. Abban a meggyőződésben, hogy ez az egyetértés, amely a lakosság hazafias érületén nyugszik, továbbra is megmarad, poharamat a Lajtha mindkét oldalán fekvő Bruck községek jólétére emelem.

Ez a spontán nyilatkozat annál nagyobb lelkesedést keltett, mert senki sem volt arra elkészülve.

Ebéd után cerele volt, a király többeket megszólított.

Gróf Pálffy főispánnal élénk érdeklődéssel beszélt Moson vármegye ügyeiről. Nagyon meg volt elégedve a szép renddel és dicsérte a jó utakat. Végül a főispán kérelmére megengedte, hogy az

ebéd alatt mondott felköszöntőt Moson vármegye közönsége előtt közhírré tegyék.

Pogány alispántól a gazdasági akadémia ügyeiről kérdezősködött. Sotér főszolgabírótól a külső közigazgatás felől kérdezősködött. Bruck-Ujfalu bírójától azt kérdezte a király, vajjon Bruck magyar közigazgatása jól funkcionál-e már?

Általában nagyon kegyes volt mindenkihez és többször megdicsérte a szép ünnepélyt.

Moson vármegye tisztviselői kara és Bruck-Ujfalu közönsége délután 5 órakor ifju gróf Pálffy-Daun Viktor főispánt a bruck-ujfalui vasuti állomáson levő szállásán, a község Magyarországhoz való visszacsatolása öröme, nagy ovációban részesítette. Tempus Henrik államvasuti főellenőr üdvözölte először Bruck-Ujfalu közönsége nevében. Ezután az asszonyok virágbokrotát hozták a zajos éljenzés közben adták át az ünnepelőknek. Végül a vármegye tisztviselői tisztelegtek nála Békeffy Jenő főjegyző vezetése alatt. Babérkoszorút hoztak, amelynek szalagján ez a felírás olvasható:

„Ifju gróf Pálffy-Daun Vilmos főispánnak Moson vármegye tisztikara Bruck-Ujfalu visszacsatolása körül kifejtett hazafias érdemei elismerésül 1898. június hó 21-én.”

Ő felsége ma szemlét tartott az 1. számú bosznia-hercegovinai gyalogezred és a 21. számú vadász zászlóalj felett. A csapatok megtekintése után ő felsége először a vadász-zászlóaljjal végeztetett taktikai harcászati gyakorlatokat és kifejezte teljes megelégedését. A bosnyák ezred 1. zászlóaljának zárt és harcászati gyakorlatai különösen tetszetek ő felségének, aki horvát nyelven a szavakat kiáltotta a legénységhez:

— Jól végeztétek dolgotokat!

Ezután a három bosnyák zászlóalj támadást intézett a vadász-zászlóalj ellen. Mindkét fél hadműveletei teljes mértékben meg voltak elégedve ő felsége. Különös dicséretet kapott a 16. számú hadosztály-tüzérezred is, amely az akadályok dacára ügetve hajtott fel a Spitalbergre.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Személyi hír. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök ma reggel veje, báró Feilitzsch Berthold főispán látogatására Nyiregyházára érkezett és este visszautazott Budapestre.

— Madarász József ünneplése. Madarász József országgyűlési képviselő ötvenéves aranymandátuma alkalmából ma Walluschnig Antaltól a következő olasz nyelvű telegrammot kapta Fiuméből:

„Fogadja képviselőségéd mélyen érzett szencsekíváratom, hogy Isten tartsa egészségben, számos éveken át a haza dicsőségére.

Walluschnig Antal.”

Ez üdvözlő telegrammra Madarász a következőleg válaszolt magyar nyelven:

„Tisztelt Walluschnig Antal urnak, Fiume.

Az olasz és magyar nemzet századok óta testvériesen örei a szabadság- és hazaszeretnek. Az olasz nemzetiségű hű magyar jókívánatait szívesen viszonzom.

Madarász József.”

Az aranymandátumos képviselő azonkívül a budapesti demokrata-kör választmányától is kapott hosszabb üdvözlő-iratot.

— Ötvenéves papi jubileumok. Pozsonyban vasárnap két derék, öreg plébános ülte meg felszenteltetésének félszázados jubileumát. Az aranymisés papok egyike: Döme Mór, nádszegi, a másik pedig Fehér Nándor, taksonyi plébános. Az utóbbi testvérbátyja Fehér Ipolynak, a pannoni halmi főpátnak.

— A miniszterelnök utikalandja. Temesvári levelezőnk most ad hírt utólag a miniszterelnök utikalandjáról, mely legutóbb érte a herkulesfürdői regényes fekvésű vasuti pályaházban, amikor családját látogatására odautazott. Mikor a vonat, mely a miniszterelnököt vitte, Karánsebes táján robogott, egyszerre nagy vihar és ézengés keletkezett, melyet felhőszakadás kísért. Még akkor is tomboltak az elemek, mikor a vonat megérkezett Herkulesfürdő-állomásra. Egy óra volt éjfél után, a hegyek bömbölve viszhangozták a mennydörgést, villám villámla

csapott le s nem látszott igen barátságos dolognak, hogy a miniszterelnök ilyen időben megtegye a fürdőbe vezető kocsiutat. A vasuti személyzet távozva álldogált a kegyelmes ur körül, de Bánffy Dezsőt itt se hagyta cserben jó humora és lélekjelenléte:

— Szabad ez a vágány, — kérde — amelyiken kocsim áll?

— Szolgálatára, kegyelmes uram — felelé az állomásfőnök.

— Akkor jól van, itt alszom; jó éjt, uraim!

S ezzel visszavonult a kocsijába, ahol csakhamar elaludt. Reggel 7 óra felé az állomás táján tanyázó fülemilék csattogása ébresztette fel s félnyolczkor kocsiraült, hogy a fürdőbe hajtasson. A fogadására megjelent urak egyike kérdezte a miniszterelnököt, jól aludt-e? Bánffy báró felmutatott az állomási épület kupoláját ékesítő óriási magyar koronára s mosolyogva felelte:

— A korona oltalma alatt pompásan!

— Rendjelviselési engedélyek. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király megengedte, hogy drey-lützowi és seedorf gróf Lützow Henrik rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a királyi szász Albert-rend aranycsillagát, sárvári és felső-vidéki gróf Széchényi Dénes cs. és kir. követ-ségi titkár ugyanezen rend tiszti keresztjét, galánthai és fraknoi gróf Esterházy Sándor császári és királyi attaché pedig ugyanezen rend I. osztályu lovagkeresztjét elfogadhasssa és viselhesse.

— Egy magyar ezred jubileuma. Ez év augusztus 13-án üli a 60-ik számú gyalogezred fennállásának százéves évfordulóját Egerben, hol az ezred állomásozik. Az ünnepélyen egyidejűleg új zászlót szentelnek fel. Az ezred 1798-ban alakult meg és akkori tulajdonosa Maros-Némethi és Nádaszkai gróf Gyula Ignác volt. 1830-ban Gusztáv wasai herczeg császári királyi altábornagy lett tulajdonos. Őt követték sor szerint 1877-ben Benedek Sándor altábornagy, 1878-ban Töbör-Ethel Nagy Károly altábornagy. 1883 óta lovag Appel lovassági tábornok a tulajdonosa. A tisztikar meghívta az ünnepre mindazokat a még életben levő tiszteket, akik ebben az ezredben szolgáltak.

— Megmérgezett huszárok. Már lapunk legutóbbi számában hírt adtunk arról a mérgezési esetről, melynek a Tours (Franciaország) mellett levő Raunes lovassági kaszárnyában, a harmadik vörtes ezred harmadik eskadronjának egész legénysége csaknem áldozatul esett. Jóllehet kiderítették, hogy a mérgezést a huskonzerv okozta, ugyanazon ezred negyedik eskadronja reggelire szintén huskonzervet kapott. Természetesen az eredmény nem is maradt el — az egész legénység megbetegedett, úgy, hogy most 60 huszár a katonai kórházban, nyolczvan pedig a kaszárnyában fekszik súlyos beteg. A tisztikarnak vétkes könnyelműségét semmi sem menti. A huskonzerv dobozok 1891-ből valók, tehát már hét esztendeje fektüsznek a raktárban, amely idő alatt minőségük bizonyára semmivel sem javult. Haláleset eddig nem fordult elő, de a kezelő orvosok véleménye szerint a mérgezésnek lesznek áldozatai is.

— Öngyilkosság Hajdu-Szoboszlón. A hajduk híres városában — mint debreczeni levelezőnk írja — fejtűnő öngyilkosság keltett izgalmat. Süle János római katolikus kántortanító, harmincz év óta a város egyik legnépszerűbb embere, ma reggel a kamarájában felakasztotta magát és meghalt. Süle az egész környéken a leghatalmasabb természetű ember volt, akit eredeti egyéniségéért szétlében kedveltek. Hat gyermek atyja lévén, az utóbbi időben feltűnően visszavonult, mert a gyermekei nőttek s anyagi helyzete mind nyomoztatóbbá vált. Tépelődött, busult, de mert nem panaszkodott, a közvetlen környezete sem sejtette, hogy mi történik a lelkében. Imbolyogva járt utóbb, gyakran szédült s azt mondta okúl, hogy az egészsége rendült meg. Egyik fia a csanádi római katolikus egyházmegye papnövendékének növendéke, jelenleg nevelő az ország egyik leghatalmasabb főúri családjánál, másik fia Késmárkon kitűnő diák, van még négy szép leánya különböző korban s atyjok halála fölött most megrendült lélekkel sirnak. Sület, aki 34 évig volt tanító, 300 forint-

talnyugdíjazták. Ezért vőnült meg. A kántor-jövedelmektől is elesett. 300 forint nyugdíjból hogy neveljen hat gyermeket és hogy adjon férjhez négy leányt? Mielőtt Szoboszlón működött volna, másutt is tanítós-kodott 7 évig. Összesen 41 évig tanítós-kodott.

— **Szerencsétlenség a gyakorlótéren.** Lőcsei tudósítónk sürgönyzi, hogy ott Holubér Péter kőzatonát a gyakorló-téren véletlenül mellbe lötték és szörnyet halt. A szerencsétlen ember a czéllövészet alkalmával a táblához volt kirendelve a egy eltévedt golyó sebezte halálra.

— **Két aranymisés jubiláns.** A mai napon Istennek és egyházának két hű szolgája ünnepli ötvenedik évfordulóját papi működésének. Az egyik Rimely Károly besztercebányai püspök, a másik Mayerhoffer József bozovicsi plébános. — Rimely Károly besztercebányai püspök ma töltötte be felszázados papi működését. Ezen a napon a püspök Rómában az apostolok sírjai között mutatja be szent miséjét. A hazafias püspöknek ezt a jubileumát azonban idehaza is meg akarják ünnepelni. A mozgalom élén Bars vármegye közönsége áll, mert bár a püspök hivatalos székhelye Besztercebánya városa, a besztercebányai püspökök állandó lakhelyüket Bars vármegyében, Garam-Szent-Kereszt városban, a Pázmány Péter építette várkastélyban tartják, s politikai jogait is ebben a vármegyében gyakorolják. Bars vármegye törvényhatósági bizottsága 16-án tartott közgyűlésében elhatározta, hogy 30-án fogja megülni a népszerű főpásztor jubileumát és ezen a napon a törvényhatósági bizottság Kazy János főispán vezetése alatt testületileg fogja a püspököt üdvözölni s neki a vármegye üdvözlő iratát átadni. Ugyanekkor fogja a vármegye a püspököt abból az alkalomból is meggratulálni, hogy a király őt Ferencz József-rendje nagy keresztjével felékesítette. Az ünnep előtt való este fátylasmenet lesz s ekkor az üdvözlő szónoklatot Ruffy Pál országgyűlési képviselő tartja. Ugy értesültünk, hogy Bars vármegyéhez Zólyom és Turóc vármegyék küldöttségei is csatlakozni fognak. A püspök, aki eddig mintegy 50,000 forintot áldozott jótékony czélakra, aranymiséje alkalmából újabb jótékony alapítványokat tesz 25,000 forint értékben. A másik jubiláns, Mayerhoffer József bozovicsi plébános, mint Temesvárról táviratozzák, szintén ma ünnepli arany miséjét. A felszázadból 44 évet töltött Bozovics határszéli községben, ahol közbecsülésnek örvend.

— **Szűz Mária a forrásnál.** Hosszurétről írja tudósítónk, hogy a határban levő forráshoz tömeges a bucsujárás. Iskolás gyermekek hozták haza a hirt, hogy Szűz Mária a forrásnál megjelent, és azt mondta nekik, hogy ismét eljön minden vasár- és ünnepnapon. Az egész környék apraja-nagyja csajatosan zarándokolt a forráshoz és várta Szűz Máriát, s olt és Ferencz, hosszuréti lakos állott a bucsusok élére. A bíró hiába tiltotta el a tömeges bucsujárást, végre is csendörökkel kellett a tömeget visszazsorítani. A lakosságot persze rendkívül felizgatja, hogy Szűz Mária látogatásától erőszakosan tartják vissza.

— **Egy apa rémtette.** Pozsonyból táviratozzák lapunknak, hogy a városban ma borzasztó családi dráma játszódott le. Janik István lovag, egy tönkrement földbirtokos, ma leányát, fiát és azután önmagát agyonlőtte. A szerencsétlennek Nógrádmegyében kiterjedt birtokai voltak; ezelőtt négy évvel tönkrement és ekkor átköltözött Pozsonyba. Ma délután először 15 éves gyönyörű szép Ida nevű leányát, azután 14 éves Imre nevű fiát, végül önmagát revolverrel megölte. Leánya a Notre Dame-zárdába, fia a gimnázium negyedik osztályába járt. Mind a ketten kitűnően tették le a vizsgálatokat. Mikor az utczán sétáltak a fiu jajveszéklése hallatára berohantak a szobába, a leányt a divánon, a fiut az ablak mellett összezsugorodva halva találták. Az apa sem volt már az élők között. A szoba tele volt

vértócsákkal. A gyilkos és öngyilkos apa házában ma délután árverést akartak tartani. Rokonsága rendkívül előkelő és gazdag, de nem akartak rajta segíteni.

— **Megtámadott francia hajó.** Párisi levelezőnk írja: A Cyprien Fabre társaság „Pictavia” nevű gőzösét, amely New-Yorkból tegnap Marsail-lebe érkezett, az amerikai vízczenkellemellen incidens érte, amelynek valószínűleg politikai következményei lesznek. A „Pictavia” a new-yorki kikötőből kihajózva Long Island mellett haladt el, midőn a kikötő őrizetével megbízott amerikai csirkálójóval valóssággal üzőbe vette. A francia hajó kapitánya a sűrű köd miatt csak akkor vette észre az üldöző amerikai hajót, mikor az ágyúival kezdett rá tüzelni. Szerencsére nem jól céloztak, és így „Pictavia” a legkisebb sérülést sem szenvedte. A francia hajó most felvonta a lobogót; a „Brooklyn” csirkáló közelébe jött, megösmerte a francia lobogót és azonnal eltávozott, anélkül, hogy megállott és a szokásos üdvözléseket megtette volna. Ez az incidens francia politikai körökben nagy feltűnést keltett, és valószínűleg a kamarában is lesz folytatása, ha csak addig diplomáciai uton az ellentéteket ki nem egyenlítik.

— **Postagalamb-verseny.** Bécsből táviratozzák: Az első osztrák baromfi-tenyésztő és a bécsi baromfi-tenyésztő egyesületnek 19-én rendezett közös postagalamb-versenyén Würzburgtól Bécsig (510 kilométer légvonalban) az első galamb 6 óra 20 percz alatt érkezett Bécsbe. A többi 52 galamb majdnem mind 7 óra 40 percz alatt érkezett meg. Ugyanaz nap rendezte a bécsi első osztrák baromfi-tenyésztő egyesület saját postagalamb-versenyét, mint jubileumi versenyt, Krakóból Bécsbe, amely versenyre a földművelésügyi minisztérium állami érmekeket, a hadügyminisztérium és a bécsi községtanács pedig tiszteletdíjakat adományozott. A 71 postagalamb közül az első a szembefutó erős szél és a nagy esőzés dacára 8 óra múlva érkeztek meg Bécsbe.

— **Öngyilkosság.** Magassai Ferencz, szolnoki törvényszéki hivatalnok, mint ottani tudósítónk írja, hétfőn délben szíven lötte magát. Az öngyilkos husz évig volt a 68-ik gyalogezred őrmestere, de másfél éve hirtelen ott hagyta a katonaságot és a telekkönyvnel kapott állást. Nemrégiben halt meg a felesége, anyagi gondjai pedig annyira nyomták, hogy vasárnap este gyermekeit is meg akarta mérgezni. Ezt anyósa még jókor megakadályozta ugyan, de másnap a törvényszéki épületben önmagát pusztította el.

— **Konzuli kinevezések.** A király, mint a „Budapesti Közlöny” írja, szent-katolnai Cseh Marczel konzult Rucsekban II. osztályú főkonzulá kinevezte, továbbá Hirsch Emil konzulnak a singaporei, granbergi Lippert István konzulnak pedig a philippopolisi konzulság vezetésével való megbízását jóváhagyta.

— **Millió lopás.** Japi-testvéreknek óriási óragyárak van Beaumontban. A gyár vezetősége már évek óta tapasztalja, hogy nagymennyiségű áru nyomtalanul eltűnik és egy párisi titkos rendőrt bízott meg, hogy a titokzatos eltűnés okát fedezze. Ez csakhamar sikerült is. Kiderült, hogy a gyár munkásai, akik az áruk csomagolásánál és feladásánál vannak alkalmazva, igen egyszerű módon csempészik el az órákat. Egy-egy nagyobb ládába egy kisebb ládát tettek bele, ezt pedig a vasutnál levő czinkostársaik egyszerűen kivették. Évenként vagy 80,000 frank értékű órákat lopnak el így, ami tizenöt év alatt egy millió és kétszáz ezer frankra rug. A rendőrség eddig öt munkást tartóztatott le.

— **Elzűlött herceg.** Néhány esztendővel ezelőtt Tódor abessiniai császár fia, Tódor herceg, deliriumban meghalt Brightonban. Mint Londonból írják, a napokban ismét áldozata lett az italnak egy „fenség”, még pedig a leveles börtönben. Said Mohammed Abderhaman Selim Alfréd Attalla a neve. Atyja török vezér-basa volt. Attalla Genfben és Párisban kiváló európai neveltetésben ré-

szesült s minden körben szívesen látták. Atyjától löbb mint egy milliót örökölt. A tizenkilenczéves, csinos ifju eljegyzett egy francia grófkisasszonyt, de az eljegyzés volt szerencsétlensége. Londonba utazott, hogy menyasszonyának ékszereket vásároljon. Itt belekeveredett egy játékbandába és a zöld asztalnál alig egy-két hét alatt egész vagyont vesztett. Menyasszonya visszaküldte jeggyűrűjét, a herceg pedig Londonban maradt. Atyai örökségéből alig maradt nyolcezer fontja, de az is hamar eluszott. Még mult év júliusában rendelt öt-száz font sterling ára ékszert. Mikor pedig az üzlet részéről egy Hipkin nevű ügynök megjelent nála a pénzért és a hercegnek már nem volt semmije, oly éktelen dühbe jött, hogy az ügynökre vetette magát s késével több szurást ejtett testén. A segítségre jött szállodai vendégek megmentették ugyan Hipkin életét, de örökre nyomorék maradt. A gyilkossági kísérlet miatt Attalla herceget hét évi börtönre ítélték és a hercegi sarj ott halt meg a napokban.

— **A lellei nyestek.** Mióta Szalay Imre, a lengyeltóti kerület volt országgyűlési képviselője, visszavonult a politikától, egészen a borászatra és a sportra adta magát. A mult héten is Lellén, a fázánosa mellett levő Balaton-parti szőlőjében vizsgálta a rügyező venyigét, vizsgálódása közben egy rőzserakás alatt nyestfészekre bukkant. A nyestanyát egy jól irányított lövéssel halálra sebezte, öt kis világtalan kölyke közül pedig kettőt hazavitt s egy kölykes házima cska alá tette azokat. A macska rögtön anyai gondjába vette az árvákat, elkezdte szoptatni és annyira megszerette, hogy midőn a két, már idősebb macskakölyköt kivették helyéről a kis nyestekkel együtt, hogy tányérba tett tejfel itassák őket, a két kis idegen árvát egyenkint szájában visszahordta helyükre, a saját kölykeire nem is gondolva, gyöngéden nyalogatta s újra szoptatni kezdte. A fiatal nyestek is jól érzik magukat a macskaanya mellett, egyiknek már a szeme is kinyílt. Érdekes lesz, ha felnőnek és tejtövisreikkel együtt megtanulják az egér-, esetleg a baromfi-fogást.

— **Leégett seprűgyár.** Orsházáról írják, hogy ott tegnaptól mára virradóra Rosenbgerg Jakab nagy seprűgyára leégett. Elhamvasztotta a tűz a gyárhelyiséget, a vállalat tulajdonos lakoházát mellékhelyiségeivel együtt, sőt átsapott a szomszédos épületekre is. A seprűgyárban nagymennyiségű csirók és kész seprű volt összehalmozva a hónapokon át készült sok árut a héten kellett volna elszállítani. A tűz, mely tegnap este kezdődött, még ma reggel 8 órakor sincsen végképen elnyomva. Alkár, mely az épületeket is teljesen elhamvasztotta, meghaladja az 50 ezer forintot. A tűz keletkezését boszu művének tartják. Állítólag egy a napokban elbocsátott munkás okozója a veszedelemnek. A gyár biztosítva volt.

— **Öngyilkos katona.** Mult éjjel éjfél tájban egy katona járkált nagy izgatottsággal a lánczid jobboldali gyalogjáróján. A járókolónak feltűnt a dolog és figyelmeztették is rá a hidon álló rendőrt. Míg a rendőr feléje tartott, a katoná különféle írsokat szedett ki a zsebéből és a hidra dobálta őket. Aztán, mielőtt odaért volna hozzá a rendőr, átvette magát a korláton és beugrott a Dunába. Egy ideig küzdött a habokkal, de aztán elmerült és nyomtalanul eltűnt. A hidon hagyott írásai-ból kitűnt, hogy Boschik Edének hívják és szakaszvezető a közös hadseregben. Öngyilkosságának okát még nem tudják. A hadtestparancsnokság vizsgálatot indított ellene.

— **Dühöngő vő.** Gaál Miklós nagymácsédi (Pozsonymegye) birtokost ugyancsak megverte a sorsa a vejével, Jakubetz Józseffel, ki feleségétől ott élt az öreg nyakán és egész éjszaka a kormában dözsölt az apósa kontójára. Mikor emiatt az öreg kifakadt, a brutális vő előbb egy székelt vágott a fejéhez, aztán elkapta a kezét és a szoros értelmében szétmarcangolta két ujját — a fogaival. Az apóst a pozsonyi országos kórházba szállították, Jakubetz ellen pedig vizsgálatot indítottak.

— **Lopás egy képtárban.** Karlsruhe-ból távozoztak: A nagyhercegi képtárból a múlt vasárnap ellopta valaki Teniers Dávid egy képét, amely két nevető parasztot ábrázol. A tolvajnak, aki okvetlenül képszakértő volt, meg eddig nem akadnak nyomára.

— **A felesége után.** Horváth György ötvenhárom esztendő nyugalmazott villamos vasúti ellenőrnek néhány hónap előtt meghalt a felesége. Ez a sulyos csapás annyira megrendítette Horváthot, hogy melancholikus lett és az öngyilkosság gondolatával kezdett foglalkozni. Ma este tíz óra tájban végre is hajtotta szándékát. Levette a tükröt a falról és a nagy szögére egy vékony spárgával felakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt. Bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe, ahonnan kiviszik a felesége mellé.

— **Megőrült gyilkos.** Staats Ádás Paraczon öcsését meggyilkolta, amiért ez koldulni vonakodott. A testvérgyilkos most börtönében — mint temesvári tudósítónk táviratozza — megőrült. Ma Budapestre, a lipótmizei tébolydába hozták fel.

— **A nasi-vasi.** Valamennyi hazárd kártyajáték között a legtilosabb. Valamikor közkedveltségnek örvendett a kétéshírű kávéházakban, de egy hires razziaival, amely majd félesztendeig tartott, összefogdosták a nemes szenvedély leglelkesebb híveit, ugyiszlóan egytől-egyig. Azután nem is igen volt baj a hamiskártyásokkal. A múlt év végén kezdődött újból a garázdálkodás s azóta egymást érték a panaszok a sipisták fosztogatásai miatt. Főképen a Terézváros apró kávéházaiban graszszált a tilos, de előfordult másutt is. Tegnap a budapest-orsovai vonaton egy magánhivataltalnokot fontak be 2648 forint erejéig hármán. Herkulesfürdőre utazott volna, de vissza kellett térnie, mert krajczár nélkül maradt. A kártyát el is vette a három jómadártól s a rendőrségnél kiderült, hogy a kártya hamis. Nemrég az üllőuton a „Ludovika“-kávéházban szabadítottak meg egy czeplédi embert hatszáz forintjától, leitaták s még az óráját is elvették. Néhány nappal előbb egy belvárosi kávéházban fődöztek föl sipista-bandát. Azelőtt egy müncheni államtanácsostól nyertek el a Terézvárosban ötezer márkát s így minden hétnél megvolt a maga eseménye a kártya szempontjából. Legelterjedtebb volt pedig a nasivasi, lévén ez legalkalmasabb a fosztogatásra. Rudnay Béla főkapitány most elrendelte, hogy valamennyi sipistát fogdosák össze s Markovics detektív felügyelő az éjjel husz detektív társaságában összejárta a Terézváros összes kétéshírű kávéházait. A fővárosban tartózkodó körülbelül háromszáz kártyakozák közül huszonnégyet fogtak el. Legelőször az új-utca és a hajós-utca sarkán levő Napoleon-kávéházba tértek be, ahol nagy társaságot találtak, amely nasivasi-val néhány vidéki embert fosztogatott. A banda fejét, Orlik Henriket és tizenhat társát közrefogták s a főkapitányságra kísérték. Azután a király-utcai Petőfi-kávéházban folytatták a razzia, ahol azonban csak egy kártyakozák került burokra. Már derengett, mikor a nagymező-utcai Kolumbus-kávéházba mentek, ahol hat hamiskártyás tartózkodott. Ezeket is a főkapitányságra kísérték. Valamennyi elfogott ember régi ismerőse a rendőrségnek.

Orlik Henrik a legveszedelmesebb kozák. Még néhány évvel ezelőtt kávéháza volt az akácfa-utczában, amelyben szemérmetlenül folyt a fosztogatás. A kávé női ügynököket tartott, akik szépségükkel előbb meghódították a vidékieket, aztán elesalták a lebuja. Valaki leleplezte üzelmeit, amire a rendőrség bezáratta a kis kávéházat, de Orlikot nem. Most őt is utolérte a sors egy detektív képében.

— **Ös-Budavára** holnap (szerdán) rendezi a második családi estélyt, mely alkalommal az első (8 órakor kezdődő) varieté-előadásra az összes fentartott helyek ingyen adatnak ki. Ez annál inkább kellemes, mivel alkalmuk lesz a gyermekeknek is, hogy az elsőrangú művészekben gyönyörködjenek.

— **Adria-kerékpárok diadala.** Június 19-én Győrött hajnoki kerékpárverseny volt az ország-úton. E kerékpárversenyen a hazai gyártmányú „Adria“-kerékpárok ismét kitűnőnek bizonyultak, mert a győzők mindannyia „Adria“-kerékpáron aratta diadalát.

Naplirend.

Naptár. Szerda, június 22. — Római katolikus: Paulin p. — Protestáns: Paulin. — Görög-ország (június 10.) Sándor — Zsidó: Tham. 2. Nap kél: 3 óra 47 perczkor. — Nyugszik: 7 óra 44 perczkor. — Hold kél reggel 6 óra 45 perczkor reggel. — Nyugszik 9 óra 39 perczkor este.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. Nemzeti muzeum képtára nyitva d. e. 9—1 óráig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődij mellett tekinthetők meg.

Technológiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9-től 1-ig, délután 3-tól 5-ig.

József főherczeg a konakban.

(Távirati tudósítás.)

József főherczeg holnap délután Belgrádban a szerb király vendége lesz. Utjához érdekes kombinációk fűződnek. Az egyik verzió szerint a főherczeg arra vállalkozott, hogy a Sándor szerb király és Ferdinand bolgár fejedelem közt felmerült személyes és politikai ellentéteket kiegyenlítsé. A másik verzió még érdekesebb ennél. Arról van ugyanis szó, hogy a fiatal szerb király nőül veszi József főherczeg egyik leányát. Ezzel a főherczegnőt. A főherczegkisasszony tizenöt éves elmúlt. A konakhoz közel álló körökben élénken tárgyalják ezt a kombinációt és megvalósulását lelkes örömmel várják.

A főherczeg holnap Belgrádban nagy-szerűen fogadják majd. E fogadás minden részlete el fogja árulni, hogy a belgrádi utnak messzebbmenő jelentősége van.

Ma este József főherczeg Zimonyba érkezett, amiről a következő táviratot kaptuk:

Zimony, június 21.

József főherczeg ma este érkezett ide. Fogadására megjelentek a pályaudvaron Cseh Ervin főispán, Schiessl belgrádi osztrák-magyar követ, a követség személyzetével, Herdicska őrnagy katonai attaché, Kossóvac zimonyi polgármester, Bach hadosztályparancsnok, Halaványi tábornok dandárparancsnok, Vukovics ezredes ezredparancsnok, mindketten Eszékről és Dragics őrnagy, a zimonyi konvédzászlóalj parancsnoka.

A város pazarul fel van lobogózva. Belgrádból nagyon sok szerb jött ide és a szépen feldiszipált Grand Hotel előtt foglalt állást.

A főherczeg kíséretében érkeztek Bodnár alezredes és Vécsy kapitány. A fogadtatás után az illusztris vendég a szállodába hajtatott, ahol a szállodás gyönyörűen berendezett lakostályaiba vezette. A szálloda előtt a tüzoltóság sorfalat képezett. Az összegyűlt sokáig éljeneztek a főherczeget, aki nyájasan megköszönte a fogadtatást.

A főherczeg holnap délután 5 órakor Belgrádba megy, [ahol a konakban diszebédre készülnek. Az ebéden a kíséret, a követség személyzete, a szerb miniszterelnök és a hadügyminiszter is részt vesznek.

Hegyi Károly II.

(Távirati tudósítás.)

Temesvárnak legújabb szenzációja újból felszínre hozta a Hegyi Károly nevet. A gellérthegyi gyilkos névtársa ma dél óta itt ül a temesvári ügyészség börtönében. Ő az az adótiszt, akinek sikkasztásáról tegnap csak röviden adhattunk hírt. Őt is a könyelműsége, a jó életiránt való hajlama és talán némileg a — biczikli-sport is, melynek rendes bevételeiből nem áldozhatott volna, vitte bele a bűnbe, melynek következményeit azonban nemcsak ő fogja megsínyleni, hanem fiatal felesége és két ártatlan gyermeke is.

Hegyi Károly, mint már jelentettük, az elavult bírói letéteket kaparintotta magához bűnös manipulációval, hamisított végzések és nyugták alapján. Ki tudja, meddig üzhette volna a dolgot, ha az igazságügyi miniszterium számosztálya véletlenül nem adott volna alkalmat a sikkasztás felderítésére.

A múlt hó végén a bírói letéteket kiutaló végzések közül, melyek felülvizsgálás czéljából mennek fel a miniszteriumba, — a számosztály leküldött öt darabot, mert hiányzott róluk a jog-

erősségi záradék. A királyi törvényszék telekkönyvi osztályában kikeresték a vonatkozó aktákat s a végzések közül kettőt teljes rendben is találtak, a többi háromra vonatkozólag azonban a kiutalványozó végzés fogalmazványa hiányzott az iratcsomóban. Hamarosan kisütötték, hogy ezek a letétek soha nem lettek kiutalványozva. Ezek az elsikkasztott összegek 358 forintot tettek.

Apáthy József törvényszéki bíró, a telekkönyvi referens, kinek neve a végzéseken kitűnően volt hamisítva, épen készült a törvényszéknek jelentést tenni s a fenyítő feljelentést indítványozni, midőn Danczer Kornél pénzügyigazgató véletlenül tudomást szerzett a dologról s a maga részéről személyesen a legszigorubb vizsgálatot kezdte.

A gyanu rögtön Hegyi Károly bajai születésű 31 éves nő adótisztre irányult, aki a letéti lajstromokat kezelte az adóhivatalban.

— Nem sikkasztottam, mondá az első kihallgatás alkalmával — de azt megengedem, hogy felületesen kezeltem a letéteket. A felületesség már a véremben van.

Mindamellet rögtön felfüggesztették a hivatalától s összehasonlítva az adótári könyveket a törvényszék letéti naplójával, hamarosan meg hat esetre jöttek rá, amikor utalványozás nélkül, tehát hamis utalvány alapján lettek kiszolgáltatva letétek. Ezeknek értéke megint további 894 forint 2 krajczárt tesz.

A pénzügyigazgató ekkor meglelte Hegyi ellen tegnap a bűnvádi feljelentést s Gerdánovits vizsgálóbíró ma délután három órára idézte meg a sikkasztót.

Előzőleg azonban ma korán reggel házkutatást tartott Hegyinél s ez alkalommal két értékes fényképezőgépen, bicziklin, számos sportöltönyön, ékszereken és más értékes holmikon kívül oly fénytűző berendezést talált, mely egyáltalán nem áll összhangban Hegyi rendes bevételeivel, aki 700 forint fizetésből családját is kénytelen volna fentartani. A rendőrség kiderítette azt is, hogy Hegyi a mulatóhelyeknek állandó vendége s mindig bőven pénzelt.

Ez alapon a vizsgálóbíró, be nem várva a délutánra szóló idézés terminusát, az ügyészség által kiadatta Hegyi ellen az elfogatási parancsot. Malyáta rendőrfogalmazó lakásán találta Hegyit, aki nagyon meg volt lepelve, mert csak délutánra volt idézve. Ugy látszott, hogy uti készőlődésközött találták a rendőri közegek.

— Tudtam, hogy bezárnak — mondá — de tőbben is benne vagyunk ebben!

Ebben, úgy látszik, igaza van, mert egy nagyobb összeg miatt más irányban is folyik a vizsgálát.

Hegyinél töltött revolvert találtak s ez igazolja a rendőrtiszt óvatosságát, hogy két rendőrrel jött el Hegyi lakására.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Vilmos császár a színeszetről. A ma reggeli német lapok közlése szerint Vilmos császár beszédének szövegét, amelyet a királyi színház művészeihez intézett. A császár többek közt így szólt:

„Mikor trónra léptem, az idealizmus iskolájából léptem ki, amelyben édes atyám nevelt. Nézetem az volt, hogy a királyi színház mindenkélt arra van hivatva, hogy az idealizmust ápolja a népben. A színháznak is, az iskolához és egyetemhez hasonlóan, támogatnia kellene az uralkodót a dicő német haza legfenségebb szellemi javainak fentartásában. A színháznak hozzá kell járulnia a szellem és jellem képzéséhez és az erkölcsi felfogás megnemesítéséhez. A színház is fegyvereim közé tartozik.”

A császár köszönetet mondott ezután a művészeknek működésükért, amely várakozásának teljesen megfelelt és így folytatta: „Kötelessége az uralkodónak a színházzal gondolni, amint azt atyám és nagyatyám példájából láttam, mert a színház óriási hatalom lehet a kezében.”

Köszönetet mondott továbbá a császár a művészeknek azért, hogy a szép német nyelvet és

Németország szellemóriásainak alkotásait, valamint más nemzetek alkotásait is, oly kiváló módon ápolják és interpretálják; hangsúlyozta, hogy minden ország csodálja a királyi színházat és végül felhívta a színészeket, hogy támogassák őt Istenbe vetett erős bizodalommal az idealizmus szolgálatában és a harcban a materializmus és a nem német szellem ellen, amely sajnos, már némely német színpadon elharapódzott.

* **Izabella főhercegnő mint amateur.** Mikor Izabella főhercegnő az iparművészeti múzeumot meglátogatta, a kalauzoló Radisics Jenő igazgatónak magyarázataira élénk érdeklődéssel nézte a himzett műemlékeket. Tetszett neki a különböző időkből való keleties szőnyeg-sorozat, mely a szővés fejlődésének sorrendjében van az erkélyen kiállítva. De főként a művésziesen készült egyházi ruhák a XVII. század végéről s a XVIII. század elejéről való csulák, pluvialék kötötték le figyelmét. Kifejezte akkor a főhercegnő asszony azt a kívánságát, hogy az egyházi ruhák himzéseiről másolatot készíthessen. E végből Radisics igazgató több misemondóruhát elküldött a főhercegnőnek, aki a magyaros jellegű himzésekről négy héten át rajzot készíttetett. Ezeket részint az ő fardozásából megalakult és védnöksége alatt álló pozsonyi himzőiskola fogja mintakul használni, részben pedig a XVII. századból eredő műemlékekhez szakasztottan hasonló egyházi köntösöket készíttet majd kegyuri templomai számára a főhercegnő.

* **Művészeink a párisi kiállításon.** A magyar festők és szobrászok legkiválóbb alkotásaikkal vesznek részt a párisi világkiállításon. A közoktatásiügyi miniszter a szepmúvészeti múzeum költségvetésébe százezer forintot vett föl, amelyet a kiállítandó művek megvásárlására fog fordítani. A művészek belenyugodtak abba, hogy a minisztérium készülő műveikre előleget nem ad. Kikötötték azonban, hogy csak a kebelükből alakított művész-bizottság által megbírált művek küldhetők ki a kiállításra. A magyar képzőművészet monográfiáját dr. Lippich Elek miniszteri titkár készíti el a kiállításra.

* **Sarah Bernhardt Londonban.** Sarah Bernhardt elutazott Londonba, hogy az ottani Lyric-színházban néhány estén át fellépjen.

* **Hegyesi Mari vendégjátéka.** K. Hegyesi Mari, a Nemzeti Színház művésznője, három estén át Kis-Jenőn fog vendég szerepelni Hevesi József társulatánál. E hónap 24-ikén a „Kaméliás hölgy”-ben, 25-ikén a „Lovoodi árva”-ban és 26-ikán a „Czigány”-ban fog játszani.

* **Nihilista dráma.** Stepniak Sergius „Eretnek” című nihilista drámája a londoni Avenue-színházban előadásra került. Ez az előadás zajos tüntetésekre adott alkalmat; minden „erősebb” helynél a közönség tapsolt és tombolt. Miután a függöny utoljára legördült, Krapotkin herceg beszédet mondott a szerzőről. Stepniak valamikor lovastiszt volt; utóbb abba a gyanuba keveredett, hogy a II. Sándor csár elleni merénylet értelmi szerzője. Menekülnie kellett Londonba, ahol különböző folyóiratok számára írogatott. Egyszer a vasúti sínpáron sétált és miután járkálva olvasgatott és rövidlátó is volt, egy vonat keresztülment rajta és Stepniak szörnyet halt.

* **Seidl Antal utóda.** New-Yorkban elhunyt kitűnő hazánkfiának, Seidl Antalnak utóda a filharmoniai zenekar karnagy állásában **Paue Emil** lesz. Paue azelőtt Mannheimban volt karmester, most Bostonban az. New-Yorkban 15,000 dollár évi tiszteletdíjat fog kapni.

A nemzeti múzeum reformja.

A múzeumi tanács, dr. **Wlassics Gyula** miniszter elnöklése alatt, ma tartotta első ülését.

Jelen voltak: **Fraknói Vilmos** püspök, a könyvtárak és múzeumok országos főfelügyelője, **Berzeviczy Albert**, gróf **Kuun Géza**, **Zsilinszky Mihály** államtitkár, dr. **Forster Gyula**, dr. **Paue Gyula**, **Semsey Andor**, gróf **Teleki Sándor**. A nemzeti múzeum részéről **Szalay Imre** igazgató s az előadó jegyző dr. **Réthy László**. Elmaradásukat írásban mentették ki **Bubics Zsigmond** püspök, **Thaly Kálmán** és báró **Lipthay Bárd**.

Wlassics Gyula miniszter üdvözölve a jelen volt tanácstagokat, megnyitotta a gyűlést s mindenekelőtt örömeinek adott kifejezést, hogy a hazai könyvtárak és múzeumok főfelügyelői állásában

olyan vezéregyéniséget üdvözölhet, mint **Fraknói Vilmos** püspök, kinek tehetségétől és ügybuzgalmától nagy eredményeket vár. Ezután részletesen fejtegette ki programját a nemzeti múzeum körül létesítendő reformoknak. Mindenekelőtt szükségesnek látja, hogy a múzeum tárlatai esti világítással láttassanak el, hogy a gyűjteményeket a nap folyamán elfoglalt közönségnek is hozzáférhetővé tegye, igyekezni fog ez ujítással járó költségeknek már a jövő évi budgetben helyet találni; ezzel kapcsolatban a rendszeres múzeumi előadások (tárlatok, fontosabb leletek ismeretése stb.) létesítésével igyekszik a művelt közönség igényeit kielégíteni. Kiemeli a hazai műemlékek fentartása érdekében kifejtendő sürgős intézkedések szükségét is; a műemlékek fentartására jelenleg huszezer forint áll rendelkezésére, ami — mint megjegyezte — épen elég arra, hogy abból husz állvány készüljön el, de nem elég arra, hogy műemlékeink az elpusztulástól megóvassanak. Programjának többi pontja, a tulzufolt múzeumi tárlatok elhelyezése: e tekintetben azt az elvet tűzte maga elé, hogy a Nemzeti múzeum palotáját a nemzeti történetre vonatkozó gyűjtemények számára (régisegtár, könyv- és kézirat- és levéltár) tartja fenn, az internacionális gyűjtemények (természettár, néprajzi-osztály) számára új helyiségekről kell gondoskodni s e kérdést az új parlamenti palota s az új technikai épületek építkezéseinek befejezésével fogja megoldani.

Teleki Sándor gróf meleg szavakban mond köszönetet a miniszternek a hazai kultúra terén kifejtett fáradhatlan tevékenységeért. Ezután a nemzeti múzeumi tisztviselők irodalmi és tudományos munkásságára reflektálva, összehasonlíja azt a helyzetet, melyet anyagi tekintetben a külföldi és hazai muzeális alkalmazottak elfoglalnak és óhajti, hogy azt a hátrányt, mely a hazai szak tudósokra nézve fenforog, a közel jövő kiegyenlítsse.

Szalay Imre igazgató jelentést tett a múzeum múlt félévi működéséről és szerzeményeiről, továbbá az intézet vagyoni viszonyairól.

Berzeviczy Albert a múzeumi előadásokat a szabad lyceum mintájára óhajja rendeztetni, úgy, hogy ezek amannak programjával szerves összefüggésbe is hozassanak.

Fraknói Vilmos a kiállított múzeumi tárgyak megjelölésének (magyarázó feliratok) kérdéséről s a nagy közönség számára irandó, könnyen áttekinthető, tömör szövegű katalógusok szerkesztésének szükségét vetelette fel, amihez a miniszter, **Berzeviczy**, **Szalay**, gróf **Teleki** szólottak. E kérdés megvitatására albizottságot küldöttek ki, tagjai: **Fraknói**, **Thaly Kálmán**, gróf **Teleki Sándor**, **Forster Gyula**, **Szalay Imre** és **Zsilinszky Mihály** államtitkár.

A köz- és tűzbiztonsági intézkedések megvitatása után az első múzeumi tanácsülés véget ért.

FŐVÁROS.

(A képviselőválasztók névjegyzéke.) A központi választmány összeállította az országgyűlési képviselőválasztók jövő évi névjegyzékét. A névjegyzéket július 5-től 25-ig közszemlére teszik ki s reggel 8 órától déli 12 óráig a kerületi előjáróság helyiségében tekinthető meg. A közönségnek joga van a főlészolalásokat is megnézni, sőt délután 2—6 óra között le is másolhatja. A névjegyzék ellen saját személtét illetőleg mindenki főlészolalhat: ezenkívül mindenkinek jogában áll abban a választókerületben, melynek névjegyzékében van, minden jogtalan főlvetel vagy kihagyás miatt a névjegyzék ellen főlészolálni. A főlészolalások írásban adandók be. A főlészolalásokat július 15-én délután 6 óráig fogadják el. A főlészolalások és az azokra tett észrevételek a központi választmányhoz czimzendők és a választói jogosultság igazolására szükséges okmányokkal főlszerelve annál a kerületi előjáróságnál kell benyújtani, melynél a névjegyzék közszemlére ki van téve.

(Uj óvónők.) A tanács mai ülésén **Berényi Józsefnét**, **Berzsenyi Ignáczt**, **Násza Annát**, **Vigadi Vilánt**, **Kazányi Gizellát**, **Angyal Malvint**, **Weigl Zelmát**, **Andrássy Rózt**, **Virág Rózt**, **Rosenhal Olgát**, **Rohr Irmát**, **Deák Katalint** és **Bíró Hedviget** megválasztotta óvónőknek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **A rejtélyes ismeretlen.** Okirathamítás bűntette miatt vonta ma felelősségre a törvényszék **Ötvös Nándor** escompteurt. Ötvös egy hétszáz forintból kiállított váltó alapján beperelte **Árkay Sándor** mulakatost, aki a somnás végzés ellen beadott kifogásaiban a váltón levő elfogadói aláírást hamisnak jelentette ki, s erre az esküt is letette. Az ügyet áttették a bűntető törvényszékhez, s a vizsgálóbíró előtt Ötvös azzal védekezett, hogy ő a váltót egy **Piros Jánosné** nevű asszonytól vette, aki azt állítólág **Árkay Sándortól** kapta. A vizsgálóbíró minden lehetőt megtett, hogy **Piros Jánosné** előkerítse, de még csak nyomára sem akadt s a bűntető bíróság abban a nézetben volt, hogy **Piros Jánosné** szintén egyike azoknak a rejtélyes ismeretleneknek, akik a holdban laknak s akikre a kelepezőbe került vádlottak hivatkozni szoktak. A mai végtárgyalás adatai azonban meggyőzték a bíróságot arról, hogy **Piros Jánosné** csakugyan létező személy, aki egy ízben kijelentette dr. **Fränk Sándor** ügyvéd előtt, hogy a beperelt váltót **Árkaytól** kapta. És noha az írásszakértők véleménye szerint a váltót **Ötvös Nándor** hamisította, a törvényszék fölmementő ítéletet hozott. A királyi ügyész föllebezett.

— **Jeles firma.** **Strasshoff Ignác**z, család és lopás miatt többször büntetett kereskedősegéd a csalásnak azt a furfangos módját követte el, hogy a gyűjtőfogház lelkésze, **Gergely Mihály** nevében beállított a **Singer és Wolfner** könyvkereskedő céghez és megrendelte az Egyetemes Regénytár 224 kötetét — részletfizetésre. A cég el is küldte a könyveket a **Strasshoff** által megjelölt helyre, ahol **Strasshoff** átvette azokat és tüstént tuladott rajtuk. Ugyanígy járt el **Schenk Ferencz** könyvkereskedőnél, akitől a **Pallas Lexicon**t rendelte meg, de ott rajta vesztett, mert a cég rájött a turpisságra és **Strasshoffot** följelentette. A viharos multu kereskedősegéd ma azzal védekezett, hogy ő a **Singer és Wolfner** cégtől hitelbe vette a könyveket és ha el nem fogják, pontosan fizette volna a részleteket. A ravasz fondorlat tehát fenforog ugyan, de a károsítási szándék meg nem állapítható. A törvényszék azonban nem fogadta el ezt a védekezést és **Strasshoffot** rovtól előéletére való tekintettel — noha a panaszosok nem kérték a megbüntetését — két esztendői fegyházra ítélte. A királyi ügyész **Strasshoff** terhére föllebezett.

Boszorkánytáncz és tüzes vas.

(Végtárgyalás.)

Vérlázító esolekmény miatt került a vádlottak padjára **Laszip János** rákospalotai tanító. Szint el sem hinnők, hogy megtörtént, ha nem hallgattuk volna végig a végtárgyalást, amelyből sok tanúságot vonhatnak le a pedagógusok. **Laszip János** ütötte-verte a felügyeletére bízott gyermekeket s odáig ment a kínzásban, hogy az iskolában vasat tüzesített és azzal bökös teendőket, kisebb-nagyobb sérüléseket ejtve rajtuk. És ha a tüzes vasat is megelégette, a boszorkánytánczra került a sor. Előszólította a legerősebb fiugyermekeket, akik aztán az ő parancsára megragadták a bűntetésre kiszemelt boldogtalan leánykát és addig emelte föl és csapta le a padlóra, míg annak térdén kiserkent a vér.

A tanító urnak erről a brutális, embertelen pedagógiai módszeréről hónapokon át beszélgetett a falu apraja-nagyja és senkinek sem jutott eszébe, hogy megtegye a följelentést. Egy napilap közölte az esetet, mire a pestvidéki királyi ügyesség indítványára hivatalból rendelték el a bűnvádi vizsgálatot. A tanfelügyelő ur bizonyára nem tudott semmiről semmit; ha tudott volna, megtette volna a szükséges intézkedéseket. Minthogy pedig hosszabb időn át közbeszéd tárgya volt **Laszip** ut gyermekekínzása, valószínű, hogy a tanfelügyelő a vidéki elemi iskolákat csak nagyritkán látogatja meg. Még nagy szerencse, hogy a

humánus néptanítót elcsapták. Laszip János különben jóképű öreg ur. Senki sem olvasná le arczáról azt a hallatlan kegyetlenséget, amiért most lakolnia kell. Az ellene emelt panaszok nagy része már elévült s a törvényszék csak egy súlyos testi sértés bűntette és egy súlyos testi sértés vétsége miatt helyezte vád alá.

Az ítélő-tanácsban Bánó József bíró elnököl. A vádhatóságot dr. Nagy Géza királyi ügyész képviselte; a vádlottat dr. Visontai Soma védte.

Elsőnek Szenogrady Sándor rákospalotai gazdamebert hallgatták ki. Azt vallotta, hogy a vádlott az ő hét esztendőes fiacskáját tüzes vassal megégette. A gyerek a táblánál számolt s ezalatt Laszip a vasat melegítette a kályhánál s a fiut fölé mögött meghökte vele.

Nagy ügyész: Mit mondott a fiacskája, mikor haza jött? Miért bánt úgy vele a tanító?

A panaszos: Azt mondta, hogy jó kedve volt a tanítónak.

— Hogy érti azt, hogy jó kedve volt?

— Boros volt egy kicsit.

— Mivel gyógyították a sebet?

— Bekentük tintával.

Szenogrady né megerősíti férje valóságát.

— Mikor — ugymond — fiam haza jött az iskolából, láttam, hogy hólyag van a nyakán. „Mi történt veled, fiacskám?” — kérdeztem, mire a agyerekek elmondta, hogy a tanító tüzes vassal megégette.

Az elnök: Meddig gyógyult a seb?

— Négy hétig.

— Mit mondott a fiu: miért égette meg a tanító?

— Nem mondott semmi okot. Csak amint nézegette a többi fiukat, amint számoltak, a tanító egyszer csak hozzá értette a tüzes vasat.

— Elpanaszolta ön ezt valakinek?

— Elmondtam a dolgot Köhler lelkésznek, aki azzal felelt, hogy: „nem baj az, menyecské, majd begyógyul!”

— A leányt is bántotta a tanító?

— Igen. Odaütötte fejcsékjét a padlóhoz, hogy azt elborította a vér.

— Boszorkánytáncot nem járatott vele?

— Nem.

— Kívánja a vádlott megbüntetését?

— Nem kívánom.

— No, akkor maga nagyon jó asszony lehet, ha ezek után megbocsát a tanítónak!

— Örülök, hogy nagyobb baja nem történt a fiacskámnak.

A kis, hét esztendőes Szenogrady Józseftől azt kérdezi az elnök:

— Mit csinált veled a tanító?

— Megégette a nyakamat tüzes vassal.

— Másokkal is tett ilyet?

— Igen. Molnár Istvánt és Dudás Andrást is megégette.

— Hát a kőrtánczról tudsz-e valamit?

— Igen. A tanító ur ránk parancsolt, hogy tánczoltassuk meg a leányokat, mi aztán rángattuk, forgattuk őket.

— Kivel csináltatta ezt a tanító leggyakrabban?

— Töklincz Miskával; mert ő volt köztünk a legerősebb.

— A leányok a földre estek ilyenkor?

— Igen.

— Adott neked a tanító valamit, mikor megégetett?

— Igen, egy krajczárt adott. Azt mondta: „Nesze fiam, ne sirjál!”

Az ügyész: Sirtak a leányok a kőrtáncz közben?

— Bizony sirtak, mert nagyon fájt nekik.

Laszip vádlott: Nem igaz ebből egy szó sem!

Az elnök: De csak nem teheted fel, hogy az a gyerek olyat mondjon, ami nem igaz.

— Kitanították, kérem.

— Jobb lesz, ha töredelmes vallomást tesz.

— De mikor nem igaz a dolog.

— Hát a kőrtánczból mi igaz?

— Nem kőrtáncz az, hanem boszorkánytáncz, ahogy elnevezték. Abból áll, hogy egyszerűen megégettem a leányt, ha nem tudott felelni, de nem úgy, hogy fájt neki, hanem csak úgy, ahogy a szünet alatt szoktak hancuzozni.

— Ha nem igaz a dolog, miért vádolnak?

— Boszuból.

— Kinek a boszúja volna az?

— Kovács Kálmán lelkészé és Dudás Andráse.

Az ügyész: Hol szerezte a tanítói oklevelet?

— Sopronban.

— Hány osztály van Rákospalotán?

— Hat osztály, amelyben fiúk és leányok vegyest ülnek.

— És mind a hat osztálynak egy tanítója volt?

— Igen.

— Milyen eszközzel tartotta ön fenn az iskolai fegyelmet?

— Ha szükség volt rá, egy nagyobbik fiúval hoztattam egy pálcát s az adott egy tenyérrel annak, akit meg akartam fenyíteni.

— És a boszorkánytánczot miért alkalmazta?

— Megszégyenítésképen.

— De hát akkor miért jajgattak azok a leánykák?

— Nem jajgattak.

Idősb Dudás András fiát szintén megégette tüzes vassal a vádlott.

Az elnök: Mikor megtudta, elpanaszolta valakinek a dolgot?

A panaszos: Elmondtam Kovács tiszteletű urnak.

— A boszorkánytánczról hallott valamit?

— Amint én hallottam, Töklincz Miska volt a boszorkánytánczmester. Ő mondta a lelkész urnak, hogy a tanító parancsára megfogta a leányt s addig ütögette szegénykét a földhöz, amíg csak bírta?

— Kívánja Laszip János megbüntetését?

— Kívánom.

A kilencz éves Dudás András elmondja, hogy a tanító a kályhán melegítette a vasat s azzal megsütötte az ő kezét.

— Meg mernél rá esküdni?

— Meg.

— Talán nem tudtad a leczkét?

— Tudtam biz én.

— Más gyereket is bántott a tanító?

— Szenogrady Jósikát is megégette.

— Hát azt tudod-e, hogy mi volt az a boszorkánytáncz?

— A tanító ur tánczoltatta a leányokat a fiukkal.

— Hogyan?

— Körben.

— A vizsgálóbíró előtt azt mondtad, hogy Töklincz Miskának kellett a leányokat föl-emelni és lecsapni a földre, úgy, hogy térdre estek. Így történt?

— Igy.

Laszip János: Nem igaz, kérem!

Ezután kihallgattak néhány tanút, akik mindenben megerősítették a többi terhelő tanu vallomását. A tanító mindent tagad. Megfenyítette ugyan a gyermekeket, de tüzes vassal nem nyúlt hozzájuk sohasem. Ugy látszik, Laszip János erősen bízik abban, hogy hét és kilencz esztendőes gyermekek terhelő vallomása alapján el nem ítélik. Azok a megkínzott gyermekek pedig nagyon határozottan vallanak. Nem tanította be azokat senki sem.

Délután folytatták a tanukihallgatást.

Dudás Ferencz, legifjabb Dudás István szintén tanítványai voltak a vádlottnak. Őket is fütötte, sőt ez utóbbinak a körmét is leütötte. Ugyanigy vall Binder József is.

— Hát te tudod-e, mi az a boszorkánytáncz?

— Hogyne tudnám, hisz néha nekem is kellett tánczolni! (Derűtség.)

— K. Nagy Sándor: Valami rendes táncz az? olyan, mint ahogy a lakodalomban tánczoltok?

— Dehogyan olyan! (Derűtség.)

Ezután a védelem tanúira került a sor.

Kollenheimer Soma, 16 évig volt Rákos-Palotán evangélikus lelkész, de semmi rosszat nem tud Laszipról. Ugyanigy vall: idősb Csizmadia Mihály, ifju Csizmadia Mihály, Csizmadia István, Paulovics Ágoston, Szmukta János is.

Dr. Szabó Ferencz rákospalotai községi orvos 1895-ben megvizsgálta Laszip János iskolájában a tanulókat, de csak egyen, Szenogrady Jósikán talált a nyakon egy hegédést. Kérdezte tőle, mitől van az, mire Szenogrady azt válaszolta, hogy feneketlen kelése volt.

Dr. Nagy Géza királyi ügyész: Mi az a feneketlen kelés?

— Karburkulus vérkelés, melyet a nép feneketlen kelésnek hív.

— Kinek a fölhívására vizsgálta meg a tanulókat orvos?

— Laszip János tanító fölhívására.

— Kizártnak tartja orvos ur, hogy a hegédés égési seb maradványa is lehet?

— Teljesen kizártnak tartom.

E vallomásra a királyi ügyész indítványozta, hogy a kérdés tisztázása szempontjából idézze meg a bíróság a törvényszéki orvosszakértőket.

Visontai Soma védő hozzájárul az indítványhoz. A törvényszék elfogadta az indítványt s holnap reggel 9 órára meghívja dr. Moravcsik Géza és dr. Szikszay orvosszakértőket.

Csörgei Dezső vanczellér, Szukovszky Kálmán, Faragó Cs. Molnár János, Beleznaý Tóth András, Czizmadia János, ifju Szuhánszky István, Tóth Mihály tanúk mit sem tudnak arról, hogy a vádlott üttötte volna növendékeit, mert rendes, tisztességes embernek ismerték egész életében.

Holnap reggel 9 órakor folytatják a tárgyalást.

SPORT.

+ Tatali löversenyek. Talán jövő hónap harmadikán lesznek löversenyek. Az egynapos meetingre már megtörténtek az aláírások. A nagy számmal nevezett teliverek többnyire a tatali trainingból valók, de Alag és Kaposztásmegyer is képviselve lesz. Az új tatali gróf már most nagy előkészületeket tesz, hogy a kitűzött versenynapon az oda kirándult fővárosi közönség a sportelvezet mellett kellő kényelmet is találjon.

+ A hamburgi derby favoritja. A graditzi porosz főménes most már tisztában van azzal, hogy két kiváló derbyreakja közül melyiket deklarálja nyerőnek. Eleinte Habenichts-et tartotta jobbnak, sőt mikor Vollmond az Union-t megnyerte, még mindig Habenichts volt a jelöltje. Második győzelme után a triáltól tették függővé a választást, mely a Vollmond javára dönt el. Vollmond-ot tehát a derbyben Ballantine, Habenichts-et pedig E. Martin fogja lovagolni.

+ A kassai löversenyek. A kassai löversenyek mai harmadik és utolsó napja, mint tudósítónk táviratozza, a következő eredménnyel végződött:

I. Tiszti vadászverseny. Három tiszteletdíj. Távfolság 3200 méter.

Nizam könnyen hat hosszszal első, Limitó második, Paif harmadik. Futott hat ló.

Totalisateur: 5: 9.

II. Kassa szabad királyi város díja. Díj 1000 korona. Távfolság 3200 méter.

Balzsamina (báró Eltz) könnyen hat hosszszal első, Madár második (Burchard A.) Treacherous (Farkass) harmadik.

Totalisateur: 5: 6.

III. Hadtest akadályverseny. Három tiszteletdíj. Távfolság 3200 méter.

Vándor (Calm százados) feltartva egy hosszszal első, Mignon II. (Strauss) második, tíz hosszszal harmadik Gúnár (Farkass). Futott 8 ló.

Totalisateur: 5: 15.

IV. Hubertusi farka-vadászverseny. Díj 2000 korona. Távfolság 6400 méter.

Crinoline (Calm százados) három hosszszal biztosan első. Nagykar (báró Sennyei Géza) második, Bubos (Bárczy hadnagy) harmadik. Futott 7 ló.

Totalisateur: 5: 7.

V. Vigasz-díj. Díj 400 korona. Távfolság 1000 méter.

Nyiri bicskás (báró Eltz) hat hosszszal canterben első, Spinginsfeld (Burchard) második, Kortes (báró Szentkereszthy) harmadik. Futott négy ló.

Totalisateur: 5: 7.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A miniszterelnök dr. gróf Klebelsberg Kunó fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazót miniszteri segédfogalmazóvá, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Glacik Ágoston pozsonyi, Fekete Ferencz eperjesi, Haraszthy Gyula ungvári és dr. Németh Károly trencsénai királyi katolikus főgimnáziumi rendes tanárokat a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába, Glósz János szatmári, Tomori Imre trencsénai, Vetrő Sándor pozsony-szent-györgyi, Lammel Antal rozsnói és dr. Nicora János zsolnai királyi katolikus főgimnáziumi helyettes tanárokat jelenlegi állomáshelyükön, rendes tanárokká nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Kohn Ármán ingatlanai Sölyom-utca 22. szám, június 22. Mautner Adolf ingatlanai Ferencz József-ter 6. szám, június 22. Sorger Lipót ingatlanai Garay-ter 15. szám, június 22. Horn Gusztáv ingatlanai Lipót-körút 8. szám, június 22. Környe István ingatlanai Szondy-utca 100. szám, június 25. Fein Ignác ingatlanai Lovag-utca 13. szám, június 23. Edelstein Miksa ingatlanai Dob-utca 70. szám, július 4.

Pályázatok. A pestvidéki törvényszéknél telekkönyvezetési állásra, a nagykanizsai törvényszéknél aljegyzői állásra, a verebelyi járásbírósnál végrehajtói állásra, az aradi pénzügyigazgatóságnál pénzügyi szemléstí állásra, a csázmái adóhivatalnál adóiszti állásra, a kolozsmonostori gazdasági tanintézetnél gazdasági segédként állásra, a varasdi adóhivatalnál adóiszti állásra van pályázat kiírva.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Kl. J. Zenta. Ha 3/10-os osztrák földhitelesors-jegye 1880-iki kibocsátása, akkor 1895. november 15-én a törlesztésben 100 forinttal kisorsoltatott.

Cz. S. Esztergom. A 2397 sorozat 93 számú Bazilika-sorsjegy 1892. március 1-én 6 forintot nyert.

Irén. A kolozsvári protestáns sorajjegyek húzása szeptember 15-re halasztatott el.

Gr. M. „Vendégiosók Lapja”. Ez a cím elégséges.

K. E. Bonyhád. Stasser és König, Schlesinger és Polakovits, Bayerthal és Löwy, Hirsch Louis, Heller M. és társa, Beer Jakab, Bischitz Salamon és fia Budapest, Hirsch L. J. Mannheimban.

V. B. Almásy-tér. A nevezett tudunkkal lemondott a részvénytársaságoknál viselt állásairól.

Dr. H. E. Moson. A 2448 sor. 19. sz. 1880-iki osztrák államsorsjegy 1897. november 2-án a legkisebb nyeresémmel kisorsoltatott.

St. O. Devecser. A hitelszövetkezeti törvényjavaslattal nem rendelkezünk. Várja be, míg a törvény a hivatalos lapban megjelen és szerezzék meg az illető számot az Athenaeum kiadóhivatalában.

W. P. Nagy-Károly. A szegedi kender és lenipar-részvénytársaság felszámolása tudunkkal még nincsen végleg befejezve. Legjobb lesz közvetlenül oda fordulnia. A gazdák és iparosok hitelszövetkezeténél üzletrészségei nem értékesíthetők másképp, mint alapszabályszerű felmondás útján.

Egy sepsiszentgyörgyi előfizető. Régebbi sorsolásokat nem nyomathatunk le. Szíveskedjék velünk sorsjegyei számát tudatni és értesíteni fogjuk, vajjon kihúztak-e.

6298. Hajduböszörmény. Illető rovatunkban bőséges tájékoztatást adunk naponta a gabonauzletről, de külön „szakértői véleményt” arról, hogy milyen visszaesés lehet őszi búzában, sajnálatunkra, sem önnek, sem másnak nem adhatunk.

A következő előfizetők sorsjegyei nincsenek kihúzva:

H. I. Solt. — Fr. M. Zalaegerszeg. — V. J. Szalárd. — Előfizető 7073 Gidófalva. — Fő- és székvárosi hitelszövetkezet. — F. B. Alsó-Porumbák. — Kaposvár. — Dr. H. L. Szathmár. — R. F. Jobbágyi. — C. Gy. Kismarton. — M. Gy. Cs. Mindszent. — R. J. Békés-Gyula. — M. E. Nádudvar. — Fr. Szelevény. — K. J. Dömsöd. — Cs. Gy. Tura. — Dr. H. B. Tállya. — K. B. H.-M.-Vásárhely. — H. J. Kótelek. — B. Zs. Ta.-Várkony. — A. K. Győr. — Sp. B. Hont-Szob. — Könyvkereskedő. — G. L. Ercsi. — K. S. Kassa-Béla. — Sch. M. Dudar. — W. J. Nagyvárád.

NYILT-TÉR.

Nagy bolthelyiség

a József-körút legélénkebb helyén f. é. augusztus hó 1-ére kiadó.

Csim a kiadóhivatalban.

Kiadó lakások augusztus 1-ére

Öllői-ut 18. sz. a. ujonan épült házban:

Földszint	Bolt-helyiség 700 frt.	portálal ellátott, 2 nyílás.
I. emelet	Üzleti helyiség vagy lakás 1400 frt.	3 udvari szoba, 1 nagy 22 négyzetméteres és 1 kisebb munkakamerám, elő-, fűdő-, cseledszoba, konyha, kamra, 2 kócsok, pincze és padlással, az udvari traktusban külön fedett folyosóval, direkt bejárat a lépcsőházból.
II. emelet	Lakás 750 frt.	2 utcai szoba, 1 udvari szoba, elő-, fűdő-, cseledszoba, konyha, kamra, kócsok, pincze és padlással.
	Lakás 750 frt.	3 utcai szoba, elő-, fűdő-, cseledszoba, konyha, kamra, kócsok, pincze és padlással.
	Lakás 700 frt.	2 utcai, 1 udvari szoba, elő-, fűdő-, cseledszobával, konyha, kamra, kócsok, pincze és padlással.
	Lakás 700 frt.	3 utcai szoba, elő-, fűdő-, cseledszobával, konyha, kamra, kócsok, pincze és padlással.
III. emelet	Lakás 380 frt.	2 udvari szoba, előszobával, konyha, kamra, kócsok, pincze és padlással.
	Lakás 340 frt.	2 udvari szoba, előszoba, konyha, kamra, kócsok, pincze és padlással.

Utozai lakásokban gáz- és villamosvezeték, parkéta tapéta stb. Udvari lakásokban gázvezeték, parkéta fedett folyosók, kertre nyíló kilátással.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, június 21. (C. T. B.)

	június 21. cents	június 20. cents
Buza júliusra	80	77 ³ / ₄
„ szeptemberre	73 ⁷ / ₈	72 ¹ / ₂
„ decemberre	74 ³ / ₈	72 ³ / ₄
Tengeri júliusra	37 ³ / ₄	37 ³ / ₄

Chicago, június 21. (C. T. B.)

	június 21. cents	június 20. cents
Buza szeptemberre	69	67 ⁵ / ₈
Tengeri szeptemberre	33 ³ / ₈	33 ⁵ / ₈

Ipar és kereskedelem.

A petroleumkartell. Bécsi hírek szerint a petroleumkartellre vonatkozó tárgyalások még nincsenek befejezve. Miután a központi elárúsító iroda felállításának terve véglegesen elejtetett, az érdekeltek legalább ellenőrző irodát akarnának létesíteni oly célból, hogy ez felügyeljen arra, vajjon a kartell határozmányait betartják-e. Azt hisszük, mindeme híresztelések csak arra valók, hogy elvonják a figyelmet a „még létre nem jött” kartell üzemeitől, amelyek hatása már is az árak jelenlény emelkedésében jut kifejezésre.

A pozsonyi kamara új palotája. A pozsonyi ipar- és kereskedelmi kamara nagyszabású palotát emel, melyben egyuttal állandó kiállítás is lesz. A kiállításban való részvételre — jöllehet a határidő még csak két hét múlva jár le — már is igen nagy számmal jelentkeztek a kamara területén lakó iparosok, kiknek produktumait a kamara értékesíteni is fogja.

Kőbányai sertéspiacz, június 21. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 57—57¹/₂ krajczárig. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 57¹/₂—58 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 57¹/₂—58 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 57¹/₂—58 krajczárig, közép (páronként 240—260) kilogramm súlyban) 57—57¹/₂ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 56¹/₂—57 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. június 19. napján volt készlet 45.156 drb, június 20-án felhajtott 544 drb, június 20-án elszállított 469 darab, június 21-ére maradt készletben 45.231 darab. A hizott sertés üzletirányzata csendes.

Budapesti konzum-sertésvásár, június 21. A ferencvárosi petroleum raktárnál levő székefővárosi konzum-sertésvásárra 1898. június 20-án érkezett 845 drb. Készlet 167 darab, összes felhajtás 1012 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 636 drb, elszállítatlan maradt 376 drb. Napi árak: 120—180 kilós 56¹/₂—58¹/₂ kr, 220—280 kilós 57—58¹/₂ krajczár 320—380 kilós 57—58¹/₂ kr, öreg nehéz — kr, malacz 40—42 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti borjувásár, június 21. Felhajtott 808 darab belföldi borju, napi árak: belföld borju 28—40 forint, kivételesen 42 forint, 100 kilogrammonként.

Bécsi sertésvásár, június 21. A mai vásárra bejelentett 8185 darab és a vásár kezdetéig felhajtottak 4316 darab fiatal sertést és 3569 darab magyar zsirsertést, összesen 7885 darabot. Az irányzat igen lanyha volt. Jegyeznek: elsőrendű 53—54 krajczár, közepes és öreg sertés 50—52 krajczár, könnyű 46—49 krajczár és fiatal sertés 38—50 krajczár, kilonként, elősúlyban.

Pénzügy.

A Ganz-gyár új kölcsöne. Említettük már, hogy a Ganz és társa vasöntőde és gépgyár-részvénytársaság elsőbbségi kötvények kibocsátását tervezi három millió forint összegben. A „Neue Freie Presse”, amely a kibocsátás részleteit közli, felméri azt az érdekes mozzanatot, hogy a kölcsön felvételének eszméje nem ered magától a társaságtól, amelynek igazgatóságában erről soha szó sem volt, hanem a vállalat újabb patrónusaitól: a magyar általános hitelbanktól és az osztrák hitelintézettől, amelyek az egész kölcsönt átvenni és a budapesti és bécsi tőzsdéken bevezetni fogják. A kölcsön 4¹/₂ százalékos lesz és 1905-ig fel nem mondható. A törlesztés kisorsolás útján 30 év alatt történik, de 1905 után a törlesztés

nagyobbmértvű is lehet és a kölcsön rövidebb idő alatt is visszafizethető. A Ganz és társa részvénytársasággal csak most folynak a tárgyalások a kölcsönkötvények átvétele iránt és mielőtt a tárgyalások befejeztetnek és a pénzügyi viszonyok kedvezők lesznek, a kibocsátás is meg fog történni.

Vasuti bank. A bécsi Union-bankról azt híresztelték a napokban, hogy külföldi üzletbarátai-val egyesülve, Budapestén vasuti bankot szándékozik alapítani. Mint most a „Bud. Tud.” irányadó oldalról értesül, ez a hír minden alapot nélkülöz.

Új alapítások. Egy bécsi hetilap több új magyarországi alapításról ad hírt. Így egyebek között arról, hogy egy nyugalomba vonult biztosító-ügyi kapacitás, aki alatt báró Lévy Henriket sejteti, német tőkepénzesek segítségével egy jelzálog életbiztosító intézetet szándékozik létesíteni 5 millió forint tőkével. Az eszmének állítólag már több nagybirtokos is meg van nyerve. Hogy egy ilyen intézet Magyarországon nagyon is elkélne, kétséget alig szenved, de csak akkor, ha az intézet olcsóbb jelzálogkölcsönöket tudna adni a jelenlegiekénél, ami akkor volna lehetséges, ha igen olcsó és bőséges pénz állana rendelkezésre. Az üzletággal az Első magyar általános is megpróbálkozott az utóbbi időben, de sikertelenül, ugyannyira, hogy nem is forszírozta tovább és a nyomtatványokat is a padlásra vetette. Az a módoszat ugyanis, hogy külön-külön kell kieszközölni a jelzálogkölcsönt és az életbiztosítást, nagyon fáradtságossá és körülményessé teszi az ügyletet, amely főleg akkor volna előnyös a földbirtokosokra, ha olcsóbb kamatozásúvá tudnák konvertálni jelenlegi adósságaikat. — A másik alapítás egy nagy vaggongyár volna, amelyet német és hollandi tőkepénzesek terveznek. A vaggongyártással és kölcsönzéssel foglalkozó vállalatok nálunk tényleg igen jó üzleteket csinálnak és úgy látszik, ez biztatott fel néhány faiseur, hogy a külföldi tőkepénzesek között propagálják egy újabb vállalat létesítését. A tervezők ingyen telket akartak a városból vagy az államtól, de mivel ezt meg nem kaphatták, egy a fővároshoz közel eső községben fogják az ipartelepét létesíteni, ha különben a vállalatot tényleg nyélbe ütönnék sikerül.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, június 21.

Az újkori kurucok és labancok harcra, a „hausse” és a „baisse” késhegyig vívott küzdelme, ma sem dől el a gabonacsarnokban. Az a kilenczforintos buzaár mégis csak oly sziklaerős pozíciónak bizonyult, amelynek páncélos falait a contre-mine stílus lövegei egyelőre meg nem ingathatták. Pedig ma ugyancsak nekigyűrűközt az aknászok fekete serege. Háromszor is vezényelték heves támadást a béveheletlen sánczok ellen, háromszor is egy hajszálon mulott, hogy az ellenfél diadalittasán ki nem tüzte lobogóját a vár ormára és mindannyiszor győzelmesen visszaverték az utolsó percben az adáz támadókat.

A kilenczforintos jegyzést nem rombolták le ma sem és épen csak saját embereinek felbiztatása céljából, a már-már lankadó harci kedv élesztése okából, szerepeltette a „baisse” az ugynevezett hivatalos jegyzékben a 8 forint 99 krajczáros kurzust, aminek, akár a spanyol-amerikai operette-háború ismeretes hadijelentéseinek, pusztán az a hivatása, hogy néhány óráig képzelt győzelemben sütközhessenek a hívek. Tényleg a legfékevesztettebb csatározás közepette sem fordult elő egyszer sem kilencz forinton aluli kérés.

De hát meddig bírja majd a haussepart az egyenlőtlen harcot? Hiába kíséri szimpatijával az ország gazdaközönsége a kis csapat hősiességszántását, hiába halljuk és olvassuk, hogy az ő táborában honol az igazság, a modern stratégia nem törődik a küzdelem etikai mozzanataival, hanem brutális egykedvűséggel latolgatja a felek „létszámát”. Hatványozott mértékben áll ez a börtén, ahol kivétel nélkül mindig a többség győz.

Azután azokra a bizonyos semlegességi nyilatkozatokra a külföld részéről, ebben a materialisztikus harcban bizony egy oldalról sem lehet számítani, ellenkezőleg, a külföld, élén a tengerentúli kolosszussal, nagyon is határozottan pártolja ezúttal is az — erősebbiket.

Egy reménye van még az árak szilárdulásában bizó pártnak, de csakugyan nem kívánhatjuk, hogy ez teljesüljön is. Mondják ugyanis, hogy az ugynevezett természet „meglepetések” csak a cséplőgép zakatolása közben fognak napvilágra látni. Ambár — sajnos! — már nem hishetjük.

az ország minden vidékéről érkező jelentésekből levonva a konzequenciákat, hogy általában közepes termésre számot tarthatnánk, reméljük és szakszerűtől termelők nyilatkozatai alapján állíthatjuk is, hogy az ilyen felette kínos meglepetésektől, mint a múlt évben, amikor sok helyütt csak szármát hordtak be, legalább a mai állapot szerint nagyjában meg leszünk kímélve, jóllehet vannak az idén is járások, ahol kétségbeesítő a termelők helyzete. Így, hogy csak egyet említsünk, ma délután feltétlenül megbízható kézből Fehérmegyéből kaptunk sürgőnyi jelentést, hogy ott fekete rozsdát konstataáltak, amely hír egyébként a délutáni tőzsdén is el volt terjedve.

De nem is a rossz termés sivar eventualitásának árán képzeljük a gabonajegyzések emelkedését vagy legrosszabb esetben a mostani árak fenntartását, hanem sokkal természetesebb és kívánatosabb tényezők közreműködésével.

Azt gondoljuk ugyanis még mindig, ámbátor ezt a börze bizonyos matadorjai naivitásnak tartják, hogy igenis, amikor mi július második felében a piacra kezdjük hozni termésünket, hogy akkor versengés támad majd búzáért, rozsunkért és árpánkért.

Nem hisszük első sorban, hogy mivel a malomok most a szó szoros értelmében tabula rasát csinálnak, nem hagyva még mutatónak sem egy szák nyersterményt vagy őrléményt, hogy ezáltal, amint az officiózus jelentések kiemelik, igen egészséges helyzetet teremtenek maguknak. Ellenkezőleg, ha a lisztgyárak jelenleg pauszálnak is és a szünetelést felhasználjuk rekonstrukciókra és javításokra, ezt valószínűleg azért teszik, hogy aztán megduplázott erővel hozzáfogjanak a munkához és pedig a fővárosi, a vidéki és az osztrák malomok egyaránt.

Tessék már most elképzelni, képes lesz-e az a néhány ezer cséplő garnitúra annyi búzát ontani, képes lesz-e a vasut annyit elfuvarozni, mint a mennyit ez a hosszú letargiájából felocsudott ezer-gyomru fogyasztás majd egyszerre kíván és követel.

Hol van még a külföld, amelynek molnárai szintén meg olv özönvíz előtti apparátussal dolgoznak, hogy a 72¹/₂ centes szeptemberi amerikai papiros búzát meg nem őrölhetik.

Azt hisszük tehát, hogy a magyarországi termelőknek még akkor sincs tulságos okuk a ésüggedésre, ha az idő — jóra fordul.

Az üzlet részleteiről kevés jelenteni valónk van, mert egyenlegként alig változtak az árak a határidőpiacon (csupán a szeptemberi zab emelkedett 5 krajczárral). Juniusi búzában nem volt üzlet; névleg 11 forinton áll, készáruforgalom alig volt.

A C. T. B. tegnapi new-yorki sürgőnye szerint az Unio látható gabonakészlete millió bushellekben a következő volt:

	e héten	a múlt héten	1897-ben	1898-ban
búzában:	19.00	19.68	20.67	48.81
tengeriben:	22.17	21.46	17.36	93.70

A visible supply búzában tehát 673.000 bushellel apadt, de még mindig majdnem annyit tesz ki, mint a múlt évben ezidőtájt. Tengeriben 701.000 bushellel gyarapodott az ellenőrizhető állomány.

Ugyane forrás szerint a következő gabonamennyiségek vannak uton a tengeren Angliá felé:

	e héten	az utolsó előtti héten	különbség
búzából	2,880.000	2,860.000	+ 20.000
tengeriből	850.000	940.000	— 90.000
árpából	220.000	250.000	— 30.000

A kontinens felé:

búzából	2,680.000	2,910.000	— 230.000
tengeriből	1,020.000	1,770.000	— 750.000
árpából	260.000	315.000	— 55.000

Az uszó gabonamennyiségek tehát búzában csak csekélységgel apadtak.

Az elhajózások Indiából és Oroszországból már jelentékenyebben csökkentek. Elszállítottak ugyanis quartersekben:

Indiából:

	e héten	a múlt héten	különbség
buzát Anglia felé	144.000	262.000	— 118.000
buzát a kontinens felé	56.000	90.000	— 34.000

Oroszországból:

buzában	469.000	568.000	— 99.000
tengeriben	45.000	16.000	+ 29.000

Közljük továbbá az angol heti hozatalokat, amelyek a gabonaművekből quartersekben a következő tételeket karolták fel:

	e héten	az utolsó előtti héten	különbség
buzában	343.000	292.000	+ 56.000
lisztben	83.000	92.000	— 9.000
tengeriben	298.000	331.000	— 33.000
árpában	54.000	130.000	— 76.000
zabban	83.000	86.000	+ 2.000

Az atlanti kikötőkből elszállítottak e héten

	Duzában ezer bushel	tengeriben ezer bushel	lisztben ezer szák
Angliába	1230	1900	—
Franciaországba	1130	150	—
Belgiumba	130	840	—
Németországba	40	1380	—
A kontinens felé	90	—	90

Délután Liverpool 2¹/₂ pence áremelkedést jelzett.

I. Készáruüzlet.

Buza. Eladatott 5000 métermázsza buza 5 krral olcsóbb áron.

Előfordult eladások búzában.

Mennyiség méterben	ó vagy uj	származás	háttér- kint hely átlában	minőség megjelölés	átadási hely	ár netto 100 kg-ért	készp. vagy 3 hóra
100	uj	tiszavidéki	75	—	Budapest	12.10	3 hó
100	„	„	75	—	„	12.10	„
400	„	„	75 ^a	—	„	12.10	„
200	„	„	74	—	„	12.10	„
700	„	bánsági	75 ^a	—	„	11.20	„
400	„	pestvidéki	77	—	„	12.20	„
3500	„	bolgár	73	transito	„	8.45	„

Rozs. Ezen cikkben nem volt forgalom.

Takarmányfélék. Zab változatlan, a forgalom csekély volt. Árpa üzletelen. Tengeri lanya, csak helybeli árura volt vevő.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Mennyiség méter- mésében	6 vagy 11	Arú	minőség	átadási hely	ár, netto száz kilogr. kint.	késszp. vagy 8 óra
100	uj	zab	—	Budapest	7.00	késszp.
100	"	"	—	"	7.40	"
100	"	"	—	"	7.20	"
150	"	"	—	"	7.12 ¹ / ₂	"
100	"	árpa	—	Kőbánya	6.90	"
500	"	tengeri	—	Budapest	4.85	"

Hivatalos készárujegyzések.

Ar	6 vagy uj	faj	hátterek-kint súly átlában	100 kgr. készpénz-ára	hátterek-kint súly átlában	100 kgr. készpénz-ára
Buza . . .	6	tiszavidéki	74	11.50 11.90	75	12 — 12.05
		—	76	11.10 12.15	77	12.95 12.95
		—	78	12.40 12.50	79	12.55 12.60
		—	80	—	81	—
		pestvidéki	74	12.75 11.85	75	11.95 12. —
		—	76	12.05 12.10	77	12.20 12.30
		—	78	12.55 12.45	79	12.50 12.55
		—	80	—	81	—
		fehértörvényei	74	11.80 11.95	75	12.05 12.10
		—	76	12.15 12.20	77	12.30 12.40
		—	78	12.45 12.55	79	12.55 12.60
		—	80	—	81	—
rozsa . . .		román	75	9.55 9.60	—	—
		elsőrendű	70-72	—	—	—
		másodrendű	—	—	—	—
árpa . . .		takarmány	60-62	—	—	—
		égetni való	62-64	—	—	—
		sörözdei	64-66	—	—	—
zab . . .		elsőrendű	39-41	—	—	—
		másodrendű	—	7.20 7.60	—	—
tengeri . . .		bánsági	—	4.90 4.95	—	—
		másodm	—	4.85 4.90	—	—
repce . . .	uj	káposzta	—	—	—	—
		masodm	—	—	—	—
Lóles . . .	6	—	—	—	—	—

II. Határidőüzlet.

Előfordult határidőkötések.

Áru	Határidő	Délutáni és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
		Kezd.	Forgalom	Zár.	Kezd.	Forgalom	Zár.
buza	szept.	9.04	{ 9.03-02-01-03 04-05-07 04-06-07 }	9.08	9.02	{ 9.04-06 08-09 }	9.10
rozsa	szept.	6.68	{ 6.70-73-75-76 78-80 }	6.82	6.73	{ 6.75-76 78-80-81 82 }	6.83
zab	szept.	5.64	5.66-5.68	5.70	5.66	5.68	5.70
tengeri	július	4.73	4.77	4.76 ¹	4.79	4.81-82	4.84
"	máj.	4.45	4.43-4.40	4.38	4.36	4.37	4.38
repce	aug.	12.60	—	12.70	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések.

Ar	Határidő	június 21-én	június 20-án	Lezármoló árfolyamok
buza	június	11. — 11.10	11.20 11.25	11.20
	szept.	9.06 9.08	9.17 9.18	—
rozsa	június	—	—	8.50
	szept.	6.81 6.83	6.85 6.87	—
zab	június	—	—	7. —
	szept.	5.69 5.71	5.65 5.67	—
tengeri	június	4.81 4.82	4.89 4.91	4.89
	július	4.81 4.82	4.89 4.91	—
repce	aug.	12.60 12.70	12.60 12.70	—

Raktárállomány:

	Központ Raktárház	Silos
Buza . . .	80200	15429
Rozsa . . .	8600	—
Árpa . . .	3030	—
Zab . . .	1400	117
Tengeri . . .	28700	1097
Liszt . . .	25000	—

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, június 21.

Nyomott hangulatban és kevés forgalommal indult meg az üzlet ma reggel a tőzsdén. Az égboltot borító felhők is folyton ijesztgették az embereket; azt hitték eső lesz, ami árthatna a gabonának; így tehát tartózkodó állásba helyezkedett mindenki. Később azonban a légnyomás mégis hozott egy kis bátorítást: a gabonák is engedtek és délfelé volt némi mozgalom. Leginkább az osztrák hitelt és az államvasut-részvényt vásárolták; minden egyéb megmaradt a reggel előállt alacsony színvonalon. A helyi piacon csak néhány jelentéktelen kötetst jegyeztek fel. Az utótőzsde zárata megint gyöngébb volt; de nem annyira, hogy némi javulást ne mutatna a tegnappal szemben.

Az előtőzsdén: Magyar hitel. 398.50—397.25, Jelzálogbank 251.50, Osztrák hitelrészvény 359.90—360.70, Osztrák-magyar államvasut 359.70—360.80, Rimamurányi 250.75 forintot kötött.

Délutáni 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 360.60, Magyar hitelrészv. 397.40, Aranyárak 121.30, Koronajárak 98.90, Leszámitoló-bank 260.75, Jelzálogbank 251.—, Rimamurányi 251.25, Osztrák-magyar államvasut 360.50.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajárak 98.90—98.92¹/₂, Salgótarjáni 628—629, Közüti vasut 386.75, Villamos vasut 267.—, Magyar hitelrészvény 397.60—398.10, Magyar ipar-és keresk. bank 104.50—104.75, Magy. jelzálogbank 251.25—251.50, Rimamurányi 251.—251.25, Osztrák hitelrészvény 360.60—361.30, Osztrák-magyar államvasut 360.60—361.50, Földteherment, 97.05, Tégla és csement 93.75, Keramiai gyár 175—175.50, Cukoripar elsőbbs. 166.75.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2.— forint, 8 napra 4—5.— forint, július utójára 9—10 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	június 21.	június 20.
Magyar aranyárak	121.25	121.25
Magyar koronajárak	98.80	98.80
Magyar hitelrészvény	398.—	397.25
Magyar ipar és keresk. bank	104.50	105.—
Magyar jelzálogbank	251.—	251.—
Magyar leszámitoló bank	260.50	261.25
Rimamurányi vasut	251.—	251.50
Osztrák hitelrészvény	361.—	360.80
Déli vasut	77.—	77.50
Osztr.-magyar államvasut	361.25	360.—
Közüti vaspálya	366.75	367.75
Villamos vasut	267.—	268.—

Az utótőzsdén nyugodt irányzat mellett: Osztrák hitelrészvény 361—361.40—360.70, magyar hitelrészvény 397.75—398—397.50, osztr. magyar államvasut 361—361.80—361 forintot kötött.

Délután 4 órakor zárulnak:

	június 21.	június 20.
Osztrák hitelrészvény	360.90	360.40
Magyar hitelrészvény	397.50	397.25
Osztr.-magyar államvasut	360.90	360.50
Leszámitoló bank	261.25	261.—
Jelzálogbank	251.25	251.—
Rimamurányi vasut	251.—	251.25
Közüti vaspálya	387.—	387.75
Déli vasut	—	76.75
Villamos vasut	267.50	267.75

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, június 21. Zsiradék irányzata szilárdabb; 4darabos szalonna 57.— forint. Szilva változatlan; szerbiai szokványú október-novemberre 10.72 forint és 100 darabos 12.84 forint métermázsánkat.

Hivatalos jegyzések.

	Ar 100 kilogrammonként	Pénz	Ar
	frt	frt	frt
Borsószár ingyen hordó	budapesti	60.50	61.—
	vidéki	—	—
Szalonna	magyar la légenaszárított vidéki városi légenaszárított, 4 darabos	58.—	58.50
	8	57.50	58.—
	finított	62.—	58.—
Szilva	boszniai, 1897. évi usance-mínőség	—	—
Kész ár	120 darabos	—	—
Zsákkal együtt	100	—	—
göngyalytisza	85	—	—
súly helyett	szarbiai, usance-mínőség	—	—
	100 darabos	—	—
	85	—	—
Szilva	boszniai, usance-mín.	11.25	11.75
Határidőre	120 darabos	12.—	12.50
Mínőség	100	17.50	18.—
500grammonként	szarbiai, usance-mín.	10.75	11.25
	100 darabos	12.75	13.25
	85	17.—	17.50
Szilva	szarbiai 1897	—	—
Kész ár	—	—	—
ingyen hordó	szarbiai 1897	—	—
Szilva	szarbiai 1897	15.50	16.50
Határidőre	—	14.—	15.—
ingyen hordó	—	—	—
Mórmag	hucerna magyar, 1897	—	—
	vörös aprószemű 1897	—	—
	vörös közepesemű 1897	—	—
	vörös nagysemű 1897	—	—

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, június 21. A vásári forgalom: *Használati* a forgalom élénk, árak emelkedtek. — *Baromfi* élénk, árak csökkentek. *Halban* élénk, árak emelkedtek. *Tej- és tejtermékek* élénk, árak szilárdak. *Tojás* élénk, árak emelkedtek. — *Zöldségnél* élénk. *Gyümölcsnél* élénk. *Fűszereknél* csendes. Időjárás: borult, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: *Hús*. Marhahús hátulja I. 52—53 ft. II. 46—52 ft. Birkahús hátulja I. 48—52 ft. II. 36—43 ft. Borjúhús hátulja I. 52—60 ft. II. 40—52 ft. Sertéshús (sörrendű) 60—65 ft. vidéki 53—50 ft. (Minden 100 kilonként). Kolbász füstölt 60—80 kr. (kilonként). Sertésszír hordóval 62.5—62.5 ft. (100 kilonként). — *Baromfi* (élő). Tyúk 1 pár 1.10—1.20 ft. Csirke 1 pár 0.50—1.10 ft. Lud bízott kilonként 6—70 kr. — *Különtélek*. Tojás 1 láda (1440 db) 31.0—33.0 ft. Sárgarépa 100 kötés 2.00—6.60 ft. Petrezselyem 100 kötés 2.00—4.40 ft. Lencse m. 100 kilo 14—18 ft. Bab nagy 100 kilo 8—12 ft. Paprika f. 100 kilo 25—50 ft. II. 10—20 ft. Vaj I. rendű kilonként 1.10—0.80 ft. Tészta kilonként 0.85—1.10 ft. Burgonya-rózsá 100 kilo 4.00—4.10 ft. Burgonya sárga 100 kilo 3.50—4.00 ft. — *Halak*. Harcsa (élő) 0.80—1.00 ft. 1 kilo. Csuka (élő) 0.80—1.00 ft. 1 kilo. Ponty dunai 0.40—0.60 ft.

Szesz.

Budapest, június 21. Irányzat változatlan. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 19.75—20.1/2. Finomított szesz nagyban 58.—58.50, Finomított szesz kicsinyben 58.25—58.1/2. Élesztő-szesz nagyban 58.—58.1/2. Élesztő szesz kicsinyben 58.25—58.50, Nyersszesz adózva nagyban 57.—57.1/2, Nyersszesz adózva kicsinyben 57.25—57.50, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 16.75—17.—, Denaturált szesz nagyban 22.50—22.75 Denaturált szesz kicsinyben 23.—23.25. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab. vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, június 21. *Kontingens nyersszesz* lanyha irányzat folytán 19.50 forintig lett kinalva és 19.40—20.10 forintig kelt el azonnali szállításra. Lanyha.

Bécs, június 21. Kontingentált szesz kész áruban 19.80 forinttól 20.— forintig. Változatlan.

Prága, június 21. *Adózott tripló-szesz* nagyban 55.50—55.75 forint. Adózatlan szesz 19.50—19.75 forinton kelt el azonnali szállításra. Lanyha.

Trieszt, június 21. *Kiviteli szesz tartályok-szállítva* 90% hektoliterenként nagyban 14 forint júniusi szállításra.

Cukor.

Prága, június 21. *Nyers cukor* 88% cukortartalom, franco Ausz. g. Azonnali szállításra 12.70 ft. október-decemberi szállításra 12.62 1/2 forint.

Hamburg, június 21. *Nyers cukor* f. o. b. Hamburg. Azonnali szállításra 9.55. júliusi szállításra 9.57, augusztusi szállításra 9.67. Irányzat lanyha.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, június 21. A tartósan rossz időjárás dacára a mai tőzsde bágyadtan nyílt meg, minek oka főképp — lanyha külföldi jegyzések mellett — a budapesti piacon történt nagyobb kínálat volt. Az árak nagyrészt hanyatló irányt vettek. Kötések: buza május-júniusra 11.90—11.84, buza őszre 8.97—8.96—9.—8.96, rozs őszre 7.00—7.02—7.—, zab őszre 5.95—5.92—5.94, 1898-iki tengeri júniusra 5.03. 1898-iki tengeri július-augusztusra 5.05—5.03—5.04—5.05, zab júniusra 7.33—7.25, repce augusztus-szeptemberre 13.—13.10 forinton.

Borcsztó, június 21. Buza helyben 20.50 márká (= 12.06 ft) sárga. Buza helyben 20.40 márká (= 12.— ft). Rozs helyben 15.50 márká (= 9.11 ft). Zab helyben 16.50 márká (= 9.70 ft). Tengeri helyben 12.— márká (= 7.66 ft). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márká = 58.80 ft.

Hamburg, június 21. Buza holsteini 197—208 márká (= 11.58—12.23 ft). Rozs meklenburgi 145—155 m. (= 8.53—9.11 ft). Rozs orosz 96—97 márká (= 5.64—5.70 ft). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márká = 58.80 ft.

Páris, június 21. (Megnyitás.) Buza folyó óra 25.95 frank (= 12.38 ft). Buza júliusra 25.15 frank (= 11.99 ft). Buza július-aug-ra 24.20 frank (= 11.55 ft). Buza 4 utolsó óra 21.35 frank (= 10.18 ft). Rozs folyó óra 18.60 frank (= 8.87 ft). Rozs júliusra 16.— frank (= 7.63 ft). Rozs július-aug-ra 15.— frank (= 7.15 ft). Rozs 4 utolsó óra 13.50 frank (= 6.43 ft). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.70 forint.

Páris, június 21. (Zárlat.) Buza folyó óra 25.65 frank (= 12.23 ft). Buza júliusra 25.—

frank (= 11.92 ft). Buza július-augusztusra 24.05 frank (= 11.47 ft). Buza 4 utolsó óra 21.40 frank (= 10.21 ft).

London, június 21. Gabona általán lanyha és alacsonyabb, buza 2, liszt 1 sh.-gel, tengeri, árpa és zab 3 pennyvel alacsonyabb. Tengeri helyben 17 shilling. Behozatal: buza 140.000, árpa 8000 és zab 80.000 quarter.

Pétóvár, június 21. Rozs helyben 6.40 rubel.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Bécs, június 21. A mai előtőzsde az esős időjárás folytán kedvetlenül nyílt meg. Később azonban hitel és államvasuti részvényekben budapesti számlára történt vetelek következtében, javulás állott be. Helyi értékek közül új Tramway részvények iránt volt csekély kereslet. A déli tőzsdén magasabb berlini jegyzésekre szilárdabb irányzat mellett emelkedtek az árak.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 360.—360.75, Bankverein 267.75—268.25, Osztrák földhitel 470.—, Osztrák-magyar államvasut 359.25—360.50, Déli vasut 76.75—77.—, Dunagőzhajózási 480—482, Tramway 518—518.50, Új Tramway 161—161.50, Dohányrészvény 133.25, Nemzetközi villamosság 330.50, Prágai vasipar 739.—, Török sorsjegy 60.20—60.30, Német márká 58.85.

Délután 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 360.50, Bankverein 268.—, Anglo-bank 157.50, Union-bank 295.—, Länderbank 228.50, Osztrák-magyar államvasut 360.25, Déli vasut 76.75, Alpési bányá 161.10, Májusi járadék 101.55, Török sorsjegy 60.25.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 361.12, Tramway 519.—, Anglo-bank 157.50, Bankverein 268.—, Unionbank 295.50, Länderbank 228.50, Osztrák-magyar államvasut 361.12, Déli vasut 76.75, Elbevolgyi vasut 263.—, Északnyugoti vasut 248.—, Török dohányrészvény 251.—, Prágai vasipar 739.—, Alpési bányá 161.80, Májusi járadék 101.55, Török sorsjegy 60.40, Német márká 58.85 forinton.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 121.20, Magyar koronajáradék 98.95, Tiszai kölcsönsorsjegy 139.25, Magyar földtehermentesítési kötv. 96.70, Magyar hitelrészvény 397.75, Magyar nyereimnyikölcsön sorsjegy 157.50, Kassa-oderbergi vasut 189.50, Magyar kereskedelmi bank 1425.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.—, Magyar keleti vasuti állami kötvények 120.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 260.—, Rimamurányi vasrészvénytársaság 250.—, 4-2% papírjáradék 101.50, 4-2% ezüdjáradék 101.30, Osztrák aranyjáradék 121.40, Osztrák koronajáradék 101.15, 1860. sorsjegyek 141.50, 1864. sorsjegyek 132.—, Osztrák hitelsorsjegyek 201.20, Osztrák hitelrészvény 361.—, Angol-osztrák bank 157.75, Union-bank 295.—, Bécsi Bankverein 237.75, Osztrák Länderbank 227.50, Osztrák-magyar bank 912.—, Osztrák-magyar államvasut 361.25, Déli vasut 77.12, Elbevolgyi vasut 263.—, Dunagőzhajózási részvény 453.—, Alpési bányarészvény 161.60, Dohányrészvény 134.25, 20 frankos 9.52 1/2, Császári kir. vert arany 5.56, Londoni váltóár 120.—, Német bankváltó 58.82, Az irányzat szilárd.

Bécs, június 21. (Utőtőzsde.) A déli tőzsde zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 360.75, Magyar hitelrészvény 398.—, Anglo-bank 157.75, Bankver. 268.50, Union-bank 295.50, Länderb. 227.50, Osztrák-magyar államvasut 361.25, Déli vasut 77.25, Elbevolgyi vasut 263.—, Északnyugoti vasut 248.25, Török dohányrészvény 134.50, Rimamurányi vasut 150.25, Alpési bányá 161.50, Májusi járadék 101.55, Magyar koronajáradék 98.95, Töröksorsjegy 60.75, Német márká azonnali szállításra 58.85.

Berlin, június 21. Ezüst járadék 101.10, Török sorsjegy 113.90 Osztr. aranyjáradék 103.—, Magyar aranyjáradék 102.75, Magyar koronajáradék 99.40, Osztrák hitelrészvény 226.25, Osztrák-magyar államvasut 153.75, Déli vasut 33.40, Osztrák bankjegy 169.80, Rövid lejáratú váltó Párisra 80.70, Rövid lejáratú váltó Londonra 20.39, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 92.40, Laura-kohó 207.50, Harpeni 187.—, Olasz központi vasut 134.—.

Az utőtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 226.—, Osztrák-magyar államvasut 153.69, Déli vasut 33.50, Magyar aranyjáradék 102.75, Discontó-társaság 199.20. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, június 21. (Zárlat.) 4-2% ezüdjáradék 85.50, 4% osztrák aranyjáradék 102.80, 4% magyar aranyjáradék 102.50, magyar koronajáradék 99.45, osztrák hitelrészvény 306.75 osztrák-magyar bank 773.50, osztrák-magyar államvasut 310.75, déli vasut 69.13, Elbevolgyi vasut 225.—, Bécsi váltóár 169.65, londoni váltóár 20.372, párisi váltóár 80.70, bécsi bankverein 227.75, villamos részvény 139.90, alpési bányarészvény 136.—, 3% magyar arany-kölcsön 89.25, 4-2% papírjáradék 85.65. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, június 21. (Utőtőzsde.) Osztrák hitelrészv. 306.25, Déli vasut 69.13, Osztrák-magyar államvasut 310.75.

Frankfurt, június 21. (Esti tőzsde.) Osztr. hitelrészvény 306.25, Déli vasut 69.25, Osztr.-magy. államvasut 310.50. Az irányzat csendes.

Hamburg, június 21. (Zárlat.) 4-2% ezüdjáradék 85.75, osztrák hitelrészvény 306.—, osztrák-magyar államvasut 777.50, déli vasut 163.50, olasz járadék 92.90, 4% osztr. aranyj. 103.—, 4%-os magyar aranyjáradék 103.—. Az irányzat csendes.

Hamburg, június 21. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 306.15. Az irányzat csendes.

Páris, június 21. Új 3% francia járadék 101.82, 3%-os francia járadék 102.52, 3 1/2% francia járadék 106.42, Osztr. földhitelintézet 1297, Déli vasuti elsőbbség 388.75, Alpési bányá 345.—, Török dohányrészvény 292.50, Török sorsjegy 110.50, Olasz járadék 93.70, Spanyol kölcsön 33.81, Meridional 684.—, Ottomanbank 559.50, Rio Tinto 653.—, Debeers 691.—, Eastland 113.—, Chartered 61.—, Randfontein 31.75, Osztrák aranyjáradék 102.80. Az irányzat szilárd.

London, június 21. (Zárlat.) Angol consolk 111.3/4, déli vasut 7.—, spanyol járadék 34.25, olasz járadék 92.88, 4% magy. aranyjáradék 102.25, 4% rupia 62.75, Canada pacificvasut 85.25, leszámítási kamatláb 1-6, ezüst 27.13. Az irányzat nyugodt.

New-York, június 21. Ezüst 57.75.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. június 21-én reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 760 +	A hőmérséklet Celsius számtól	Csapadék	Állomások	Légnyomás mm. 760 +	A hőmérséklet Celsius számtól	Csapadék
Arvadkálja	52.8	+ 12.8	0	Foia	62.9	+ 18.4	0
Selmecsbánya	57.8	+ 11.8	0	Lesina	62.6	+ 19.8	0
N.-Szombat	62.0	+ 17.0	0	Sarajevo	63.0	+ 16.2	0
Magyar-Ovár	58.3	+ 12.5	2	Torino	61.2	+ 14.1	0
O-Gyalla	56.0	+ 12.1	0	Flórencia	64.2	+ 16.6	0
Budapest	62.1	+ 15.0	0	Róma	65.1	+ 16.2	0
Sopron	59.7	+ 11.2	1	Nápoly	69.5	+ 16.9	0
Herény	58.3	+ 12.7	0	Brindisi	69.0	+ 23.3	0
Keszthely	58.2	+ 12.7	16	Palermo	65.4	+ 18.6	0
Zágráb	59.3	+ 11.5	9	Málta	64.8	+ 19.4	0
Finne	57.7	+ 15.1	0	Zürich	68.2	+ 7.3	0
Cikvenica	57.7	+ 15.4	0	Biarritz	64.7	+ 14.7	0
Funesova	57.6	+ 14.3	0	Nizza	61.6	+ 15.1	0
Zsombolya	58.2	+ 13.4	4	Páris	60.2	+ 11.1	0
Arad	55.5	+ 13.5	8	Kopenhága	55.5	+ 9.2	0
Szeged	56.6	+ 13.7	1	Hamburg	57.5	+ 11.4	0
Szolnok	58.4	+ 14.6	10	Berlin	60.6	+ 14.8	0
Eger	55.7	+ 15.4	0	Christiansund	48.1	+ 7.8	0
Dobozon	54.8	+ 12.0	0	Stockholm	55.7	+ 8.7	0
Késmárk	57.8	+ 11.8	4	Szent-Pétervár	68.2	+ 17.1	0
Ungvár	55.9	+ 13.3	0	Moszkva	60.5	+ 17.1	0
Szabmar	54.0	+ 14.0	0	Varsó	61.5	+ 12.0	0
Nagy-Vár	54.8	+ 14.0	0	Kiev	57.0	+ 12.9	0
Kolozsvár	58.6	+ 15.0	0	Odessa	—	—	0
Nagy-Szeben	52.3	+ 20.3	6	Sulina	61.0	+ 18.9	0
Bécs	60.0	+ 13.2	24	Szofia	59.7	+ 14.3	0
Halsburg	59.5	+ 9.8	6	Konstantinápoly	62.3	+ 20.5	0
Klagenfurt	59.4	+ 11.2	8				

Mint hogy a barométer a francia tengerparton süllyedt, a magas légnyomás feltűnő egyenletességgel Közép- és Dél-Európában terül el. Depressziók vannak Közép-Oroszországban és európa északi nyugati szélén.

Az időjárás nyugaton enyhült. Francia- és Olaszországban egyáltalán nem volt eső és egybeült csak kis mennyiségben, nevezetesen Angliában és keleti Európában.

Hazánkban a hűvös idő egyre tart, hasonlóképpen az eső is megnőtt a tegnapi nap folyamán, nevezetesen Erdélyben és az Alföldön, ahol közepes mennyiségben esett. Ma reggel megint esik a nyugati megyékben. A szelek gyengültek.

Szárazabb, melegebb idő várható, elvett a viharokkal.

VIZÁLLÁS.

— Június 21-én. —

Felép	Vízmerés	Vízállás reggel	Áradás v. apadás centiméter	Felép	Vízmerés	Vízállás reggel	Áradás v. apadás centiméter
100	Schärding	+ 228	4	100	M. Selget	+ 82	—
90	Passau	+ 385	4	90	Tinza-Ujjak	+ 24	—
80	Bécs	+ 83	4	80	V. Namény	+ 7	—
70	Pozsony	+ 318	4	70	Csap	+ 72	—
60	Komárom	+ 283	4	60	Tokaj	+ 102	—
50	Budapest	+ 304	4	50	Szolnok	+ 43	—
40	Kecsk	+ 228	4	40	Csongrád	+ 45	—
30	Paks	+ 413	4	30	Szeged	+ 114	—
20	Mohács	+ 374	4	20	Tilul	+ 804	—
10	Ujvidék	+ 271	4	10	Décs	+ 56	—
0	Zimony	+ 270	4	0	Szatmár	+ 66	—
-10	Pancsova	+ 242	4	-10	Munkács	+ 4	—
-20	Bárány	+ 298	4	-20	Homonna	+ 15	—
-30	Orsova	+ 228	4	-30	Ungvár	+ 35	—
-40	M. Fálva	+ 41	7	-40	Bartfa	+ 182	—
-50	Zsolna	+ 48	7	-50	Zemplén	+ 170	—
-60	Spered	+ 48	7	-60	Zsolca	+ 14	—
-70	Kiskajvár	+ 157	7	-70	H. Nemati	+ 35	—
-80	Győr	+ 200	7	-80	B. Uffalu	+ 28	—
-90	Zákány	+ 388	7	-90	Sek. Kőr.	+ 48	—
-100	Kézak	+ 180	16	-100	Nagyvárad	+ 88	—
-110	M. Szardah	+ 170	16	-110	Belényosa	+ 9	—
-120	Zágráb	+ 686	16	-120	Feh. Elr.	+ 74	—
-130	Szilág	+ 871	16	-130	Békés	+ 115	—
-140	Mitrovicza	+ 90	16	-140	Gyoma	+ 70	—
-150	Károlyvár	+ 90	16	-150	Gy. Fehérv.	+ 55	—
-160	Novi	+ 90	16	-160	Arad	+ 124	—
-170	Banjaluha	+ 90	16	-170	M. Károly	+ 42	—
-180	Dobaj	+ 90	16	-180	Temesvár	+ 60	—
-190	Zvornik	+ 90	16	-190	N. Bácska	+ 60	—

Jelek magyarázat: + = Jegen víz; + = 0 felett; — = 0 alá

A szövegtől távol: a tőzserkeztő.

A MILLIOMOS.

Angol regény.

(53)

Írta: CROKER M. B.

IX.

Amikor Mark másnap az idegenszerű környezetben felebredt és meglátta a régi faragott butorokat, a kopott függönyöket, a különös szent képeket, a fekete feszületet és az ágy lábánál a szenteltvíz-tartót, (a Cardoró-család katolikus volt) eleinte azt hitte, hogy álmodik és csak később jutott eszébe, hogy apja házában van.

Miután felöltözött, még a reggeli előtt ki ment, hogy lovásza és ponnya után nézzen. Az udvar olyan volt, mint egy korcsma udvara, tele volt benszülöttekkel, kik kíváncsian megbámulták őt, amikor a kecskék, bivalyok és bárányok és gyerekek tömegében az istállók felé tartott, melyek valamikor bizonyára tekintélyes épületben voltak, de most pusztulást hirdettek. Most csak egy vén ponny és a saját két lova volt az istálló egyedüli lakója. Lovásza bosszankodva jött eleje.

— Nincs zab a ponny számára, sahib! Itt nem etetnek zabbal sohasem!

— Épen azért jövök, hogy utána nézsek. Végy takarmányt; nesze itt a pénz, mondotta Mark és néhány rupiát adott a legénynek.

— Oh sahib, mondotta a lovász és összekulcsolta kezét, gyorsan, gyorsan vissza Shiraniba! Itt sok a rossz ember!

— Néhány nap múlva, nem előbb. Addig, amennyire lehet, gondoskodj magadról és a ponnyról.

Mark azután a kertbe ment, mely, bár szintén el volt hanyagolva, a házhoz és az udvarhoz képest mégis mintaszerű rendben volt. A falak mellett levő fák gyümölcsével voltak tele és sok volt a virág meg a főzelék. Távolabb halastóra bukkant, több szoborra, továbbá lugasokra és Mark bámulatára mindennél kertészek dolgoztak nagy buzgalommal. A széles, jól gondozott fűt, mely végig vonult a kerten, az egyik végén a hóhegyek láncolatára engedett kilátást, a másik végén pedig a síkságra és az út közepén letaposott nyom elárulta, hogy ezen az úton gyakran sétálnak. A síkság felé eső részen pad volt felállítva.

Mark itt találkozott az apjával. Az öreg ur, akin durva belföldi posztóból való ruha volt, betegnek és törődöttnek látszott, de mégis tetőtől-talpig tökéletes gentleman volt.

— Ez az én sétatám és a pihenőhelyem, mondotta a fiának. Órák hosszáig ülök itt. Ott a távolban az a fehér út a kocsit és jó távcsővel távol is megkülönböztethetem az egyes kocsikat. Ha tiszta az idő, akkor kétszer napjában még a vasutak füstjét is meglátom. Így tehát bizonyos tekintetben érintkezem a külvilággal.

— És kik a szomszédaid?

— Legközelebbi szomszédom egy angol hittérítő és orvos, aki innen mintegy hat órányira lakik és még valamivel messzebb, abban az irányban (botjával abba az irányba mutatott) német misszióház van.

— És a pósta? Hogyan kapod meg a leveleidet?

— Postára nincs szükségem. Körülbelül minden hat hónapban Ramghawba küldök egy szolgát.

— Tehát újságod sincsen?

— Nincs, minck is az? Egész csomó régi újság van a házban, volt a csodálatos felelet.

— És honnan kapsz könyveket?

— Csak egy könyvet olvasok, az indiai hadsereg-listát. Ez elég nekem. Néhány régi bajtársam neve, melyre néha ráakadok, egész regényt mond el nekem.

— Reményem, ma kissé jobban érzed magad, mint tegnap?

— Igen, ma rendkívül jól érzem magamat. Nem vagy még nős? kérdezte felugorva.

— Eddig még nem, felelte a fiú, akit a témának a hirtelen megváltozása meglepett, de reményem, hogy legközelebb megnősülök.

— Reményled, reményled! Igen, mindnyájan így mondjuk. Hagyd el! A remény hízogó, én már nem hiszek neki.

— Hogyan, miért? kérdezte aggodva Mark.

— Ugy-e, látod ezt az utat? mondotta az öreg ur, mintha nem hallotta volna a kérdést. Naponta épen százszor járok rajta végig, száz babszem van a zsebemben és valahányszor ide érek, egy babszemet ide teszek a padra. Ezt nagyon mulatságosnak találom, csak az a baj, hogy a madarak néha megesszik a babszemeket. Ez megzavarja számításomat és előről kell kezdenem a dolgot, ami nagyon kifáraszt. De meg kell tennem, különben megharagszanak.

— Ki haragszik meg?

— Hja, ezt ebben a pillanatban elfelejtettem, még az előbb tudtam. Nem tudom, a bak-e vagy a madarak?

— Pompás gyümölcsfák vannak, kezdte hosszú szünet után Mark.

— Igen, a betyárok szorgalmasan dolgoznak, mert munkabérukön kívül még főzeléket, gyümölcsöt és virágot is kapnak és ezzel jó üzletet csinálnak. A sarga ház őszi barackjai, körtéi és szilvái híresek.

Mark emlékezett rá, hogy erről már hallott Shiraniban.

— Jöjj, itt leülünk és beszélgetünk, folytatta az öreg. Mára lemondok a sétatárról, mert nem mindennap van itt a fiam, akivel mulathatok. Az utóbbi idők eseményeire nem emlékszem tisztán, de a régebbi eseményekre tisztán emlékezem. Beszéljek ezekről az eseményekről, fiam? Érdekel, hogyan töltöttem életemet?

— Természetesen érdekelne.

— Hallgass ide. Tudod, hogy egy régi, jó családnak vagyok ifjabb gyermeke. Az apám, a te nagyapád, Jervis Vincent tábornok volt és családi örökségem — hisz azt megmondhatom neki, mondotta itt, szinte magát biztatva — családi örökségem csinos arcom, arisztokratikus megjelenésem volt és még valami, — de azt nem mondhatom meg neki, tette hozzá. Szerelmi házasságot kötöttem és azt mindenkinél tanácsolhatom, meri anyád és én a legboldogabb életet éljük, bár néha-néha különczkedésre hajlottam, ami miatt az én orrom és a te orrod a családi örökséghez tartozik. Amikor meghalt, elvesztettem legjobb tanácsadóm, mindenemet elvesztettem. Ismét előbbi céltalan életembe estem vissza és adósságokat csináltam, de a te nyugdíjadat a legpontosabban megfizettem. Ekkor megismertem Cardozo Mercedest. Már nem volt fiatal, de csinos, kellemes, gazdag és belém szeretett. Én feszes, snájdig legény voltam és egy benszülött lovasezredben tiszt voltam. Ő faja és hajlama szerint indián-nő volt és sokban hasonlított anyjához, a begumhoz. Nem tudott megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy mostoha fia legyen és így benső ellenkezéssel ugyan, de megengedtem, hogy nagybátyád fiává fogadjon. Tudtam, hogy jó helyre kerülsz és hogy egykor gazdag ember leszel belőled; de nagybátyád rábeszélésének ellenszegültem, mintha előre éreztem volna, milyen elhagyatott leszek öreg napjaimban. De Mercedessel mégis boldog voltam. Vigan éltünk, sok barátunk, sok pénzünk volt és minden tekintetben élveztük azt. Mercedesnek szerencsére nem volt rokona, kivéve egy unokabátyját, ki Kalkuttában lakott és akit gyűlöltem. Jó lelkű, érző szívű asszony volt, de egyszersmind szenvedélyes, ingerlékeny, feltékeny és hiányzott nála az önuralom. Egyszer a bálban nyilvánosan arczul ütött egy hölgyet, papucsával ütötte cselédességét, nagy számlákat halomra engedett gyűlni és sohasem mondott igazat. Ha az igazság és a hazugság egyforma előnyvel vagy hátránnyal járt, akkor inkább hazudott. De hiszen mindenkinek van hibája és ő alapjában véve jó lélek volt, ha nem is pótolhatta az anyádat. Azt mondják, a férj mindig első feleségét becsüli többre, a feleség pedig mindig a második férjét. Mit szólsz hozzá, Mark?

— Ebben a dologban igazán nem mondhatok véleményt, felelte Mark mosolyogva.

(Folytatás következik.)

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szerda, 1898. június 22-én.

VÁROSLIGETI SZINKÖR

Igazgató Feld Zsigmond.

Az operabál.

Operette 3 felvonásban. Delacours vígjátéka után iriak: Leon Viktor és Waldberg Hugó. Fordította: Komor Gyula. Zenéjét szerzte: Henberger Richard.

Személyek:

Beaubisson	Kövessy
Palnira felesége	Tarassovits
Benzi	Gergelyi
Annaier	Giröth
Angéla	Hatvaniné
Dumenil	Féjczy
Margarite	Répásky
Hortense	Hasvainé
Fedora	Jesko

Kezdete 7 órakor.

BUDAI SZINKÖR.

Boccaccio.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

KISFALUDY-SZÍNHÁZ

Ó-BUDÁN.

Igazgató: Fefér Dezső

A bányamester.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete 7 és fél órakor

Ős-Budavára

Nyitva délután 4 órától reggeli 4 óráig.

Ma, szerdán, június hó 22-én

Családi-estély.

2 nagy varieté-előadás.

esti 8 és 10¹/₂ órakor.

Az első varieté-előadásra fentartott helyek ingyen adatnak ki.

Belépő-díj 50 kr. Gyermekek 10 kr.

A földalatti villamos-vasut éjféltől 1 óráig közlekedik, Mérsékelt áru belépő-jegyek az összes dohánytőzsdékben.

A Kőbányai Király-Sörfőző

dr. Korányi és dr. Kóty egyetemi tanár urak által gyógyászatra ajánlott

„Malatásőre“ idegbajokban, véréngességben, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló átkorrel használatik.

Legkellemesebb üdítő-ital.

Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodában VII., Kertész-utca 40.

Plissé és Gouvré-

intézet.

Wald Gyula

BUDAPEST.

VII., Király-utca 21.

Legpontosabb és leggyorsabb eszközök minden e szakmába való munkáknak. Vidéki megrendelések postafordultával. 985

Kávé

levárolva és bérmentve házhoz szállítva.

4 ¹ / ₂ kg. Kuba . . .	6.50
4 ¹ / ₂ kg. Mocca . . .	6.50
4 ¹ / ₂ kg. Jáva . . .	6.50
4 ¹ / ₂ kg. Gyöngy . . .	6.80
4 ¹ / ₂ kg. Peritoriko . . .	5.80
4 ¹ / ₂ kg. Santos . . .	4.50

valódisága garantirozva.

Marsner-féle

pezsgő-limonádé

100 db 2 kros . . . 1.40

140 " 1 " . . . 1.-

bérmentve küld a Budapesti főraktáros

Belák István

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 4. Fiume, Mátka 113.

Üzlet-áthelyezés

Van szerencsém a n. é. közönség és t. vevőim szíves tudomására adni, hogy a Rózsá-téren és Kossuth Lajos-utczában 1854-ben alapított üzleteimet beszüntetem és

csakis Kigyo-utca 1. sz. alatt

összpontosítottam esőernyő-és napernyő árukat. Ez alkalmából azon helyzetben vagyok, hogy nagymennyiségű nap- és esőernyőket a legjutányosabb áron adhatom.

Tisztelettel

Láng Ágoston, Kigyo-u. 1. sz.

Több kifizetési érlemmel kifizetve Budapesti Jelenlata és ahlakredonnyár

Justus Sándor és fia

Andrássy-ut 60. sz. Csengery-u. sarkán.

ajánlja

gördülő faredőnyeit

szálpánttal vagy hevederrel összekötve.

szabadalmazott hengerverszerkezetével

de minden munkába való gyártmányait. Árjegyzék vagy költségvetés ingyen és bérmentve. Telefon 22-02.

**Tornaeszközök, függő-
ágyak, kötélárúk, hálók**
ruhaterítők fehér kenderből, zsinó-
rok, tömlők, hevederek, szék- és
pönyvák, valódi angol Lawn-Tennis és kerti
társas-játékok.

Soffer Antal
Budapest, IV., (Károly-laktanya) Károly-utca 12. sz.
Vidőkre árjegyzők asztalt.

Halálos ítéletet
hoz minden gazdasszony
a poloskákra, ha az uj-
nan feltalált és feltétlenül
biztos 1901

„MORT“
poloskairásterrel egyszer
is kísérletet tesz. 1 üveg
ára ezekkel
20, 40, 60 és 1 forint.
Főraktár:

MAJTHÉNYI BÉLA
droguistának
BUDAPESTEN,
IV., Egyetem-utca 11.
Gyógyszerek, vegyész-
művek, illatszerek és há-
ztartási cikkek nagy rak-
tára.
Naftalin 1 Klg. 30 kr.
Balmát rovarpor 1 klg.
3 forint.
Főzött nyelvasz padló-
beürzéshez 3 szinben
1 klg. 1 ft 20 kr.
Vidéki megrendelések na-
ponta pontosan eszki-
tettek.

Sanssuci Buffet
álló söröző megnyit.
Kerepesi-ut 63.
Károly-körút
Károly-kaszárnya.
reggel 7-től este 12 óráig nyitva.
Tulajdonosok
Urs S. és Társa.
Iroda és raktár:
VIII., Bezerédj-utca 6. sz.

Szabadalmakat
kieszközt és értékesít.
PATAKY H. és W.
Budapest,
VII. ker. Erzsébet-körút 42.
Központ: Berlin, Luisenstr. 25.
Főoszt. 1882. évi.
Saját irodák: Prága, Hamburg,
Köln, Frankfurt, Lipcse, Bo-
roszló, Varsó, New-York.
Eddig 34.000 kinyújtási megírás
Értékesítési szerződés
23 1/2 millió márká
értékben kötötték.
Főosztályok és prospek-
tusok ingyen.
A magyar kereskedelmi mu-
zeum képviseletébe.

Blaha Lujza
pipere-crème.

Ezen Blaha Lujza pipere-crème-
gyűjteménye nagy művésznő-
nek, valamint a főtáras legelő-
kezők helyettesítői kedvesen
piperezésre, mert szeretői fi-
zomságát, megelégedését és feltűn-
ést határozza meg, mely már az
első kísérlet után is észlelhető,
minden helyen, aki csak egyszer
is használta ezen pipere-crème-t,
annak többé más nem kell. Mert
mint a vegyértékét igazolja,
teljesen ártalmatlan és ártal-
mentes, egészen új bőrpoló
is bőrtisztító piperezser, mely
a bőrre kenve azonnal be-
szívódik és a bőr gyengén kife-
nyesül, miáltal az arcmárcán-
gyok simaságát, fénytelen
halványosodás fehérségét és
áldozatát nyer. És ezen úde to-
mancer Taint Parisian alattas arcz-
ból összes tisztítási és u. m.
szépítő, pórázás (wimerliki) bór-
alka (miltesser), a szépség, nyars,
durva vörös arczszin, az ott,
nyak, kar és kéz vörössége,

a redők és bőrfoltok mind eltűn-
nek, s mert zsírmentes és azon-
nal felszívódik, nemcsak az áll-
használatra, hanem éppen nap-
pali használatra is alkalmas,
mért is estele, szin-
házba vagy sétára menés előtt né-
külözhetetlen kiegészítő részét ké-
pezi a legelőkezők toiletté-
nek is. Számos kőszmő és elismerő
levél igazolja ezen crème jószágát.
1 tégely ára használati utasítá-
sal 1 ft 20 kr. Blaha Lujza crème-
poudert fehér, crème és szappan 1
darab 50 kr. Kapható közvetlen
a készítőnél: **Décsi Szilárd**
István gyógyszerésznél, Buda-
pest, I. ker. Károly-utca
1. sz. Raktár Budapest: **Török**
József gyógyszerésznél, **Opera**
gyógyszertár, **Nádor** gyó-
gyszertár és Debreczenben dr. Kolt-
nek és Tóth Béla gyógyszerésznél.

Óvakodjunk a rossz utánzatoktól.

Iglófürdő
Klimatikus gyógyhely, vizgyógy-
intézet, nyaraló-telep.

Vasuti állomás: Igló (kassa-oderbergi vasut),
Szepesmegyében, 580 méter magasságban a tenger színe
felett, nagyterjedésű fenyvesek közepette pompás
sétányokkal. Tükör, kád- és fenyő-fürdők, villanyozás,
masszage. Kiválóan alkalmas gyógyhely idegyógyozás,
légsz-szervek bántalmában szenvedőknek, szék-
rögzésre.

Jó konyha, mérsékelt árak, zongora, olvasóterem,
lawn-tennis.

Fürdő-nyit. május 15-től szeptember végéig. Elő-
és utóidényben tetemes árleengedés. Fürdőorvos
Dr. Neubauer Lajos. — Posta- és telefonállomás hely-
ben. Utazás: Budapest-Kassa-Igló vagy Budapest-Rutka-
Igló. Prospektusokkal szolgál

a fürdő igazgatóság
Iglófürdő.

Jókai Mór
összes művei nemzeti kiadása
100
KÖTET
Diszes kötésben 250 frt
90 kötet már megjelent
Ez év folyamán a nagy munka teljesen elkészül

Beszerezhető csekély havi részletfizetésre is,
áremelés nélkül

Az eddig megjelent 9 sorozat, illetve 90 kötet összesen
1787 1/4 nyomtatott ívet tesz ki a következő tartalommal:

1. Erdély aranykora.	A debreczeni lunatikus	65. Egy hírhedt kalandor.
2/3. Törökvilág Magyaror-
szágon I/II.	85. Szécsend alatt. — Az
életből elvesve.	66. Szabadság a hó alatt.
4/5. Egy magyar nábob
I/II.	36. A magyar előidőköl.
Egy asszonyi hajsza.	67/68. Szeretve mind a
vérpádig I/II.
6. Kárpáthy Zoltán.	37. Novellák.	69. Még egy csokrot.
7. A jancsárok vőnap-
jai. — Fehér rózsza.	38/40. Színművek. I/III.	70. Egy játékos, a ki nyer.
8. Hétköznapiak.	41. Szerelmem bolondjai.	71/72. A löcsei fehér asz-
szony I/II.
9. A régi jó táblabírák.	42. Fekete gyémántok.	73. A három márványfej.
10. Csataképek a magyar
szabadságharcból.	43/44. Eppour si muove.
És mégis mozog a
föld. I/II.	74/75. A kiskirályok. I/II.
11/13. Dekameron I/III.	45—46. Az arany ember.
I/II.	76. A tengerszemű hölgy.
14. Árnypekek.	47/48. Enyém, tied, övé.
I/II.	77/78. A lélekidomár I/II.
15. Szegény gazdagok.	49. Virradóra.	79. A gazdag szegények.
16. Népvilág.	50. Föld felett és víz alatt.	80. Rákóczy fia.
17. Politikai divatok.	51. Rab Ráby.	81/82. Fráter György I/II.
18. Szomorú napok.	52/53. A jövő század
regénye. I/II.	83. Péter Péter. — Asz-
szonyt kísér.
19. Véres könyv.	54/55. Az élet komédiái.
I/II.	84. A cigánybáró. —
Minden poklokra ke-
resztül.
20. Délvirágok. —
Oceánia.	56. A Damokoszok.	85. Niucsen ördög. — A
Magláy-család. — A
ki holta után áll boszút
21. Hangok a vihar után.	57. Szép Mihály.	86. A fekete vér. —
Lenczi fráter.
22. Vadon virágai.	58. Targallyak.	87. A két Trenk, Trenk
Frigyes.
23. Erdélyi képek.	59. Egész az északi pólu-
sig. Ki a szívét a hom-
lokán hordja.	88. Sárga rózsza. — A
Krao. — A három-
királyok csillaga.
24. Új földesur.	60. Bálványos vár.	89. Magneta. — Tégy jót.
25. Milyenek a nők. —
Milyenek a férfiak.	61. Megtörtént regék.	90. De kár megvénülni.
26/27. Egy az Isten. I/II.	62/63. A kik kétszer hal-
nak meg. I/II.	
28. Mire megvénülünk.	64. Görögüz.	
29/30. A köztív ember
fiai I/II.		
31. Az elátkozott család.		
32/33. Névtelen vár. I/II.		
34. Felfordult világ. —
Észak honából. —		

A munkát megrendelni kívánó tisztelt olvasóink az alábbi rendelő-
lapot levágni és kitöltve lapunk kiadójához beküldeni.

**A Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapesti előfizetési felhívást bocsát ki a
JÓKAI MÓR ÖSSZES MŰVEI NEMZETI KIADÁSA**

című műre, mely 100 kötetben, 2000 íven, erős papíron, szép nyomással, nyolczadrét alakban, kötetenként
átlag 20 ívvel rendkívül díszes vászonkötésben jelenik meg.

Előfizetési feltételek: Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadásából eddig 90 kötet jelent meg.

— Az egész mű ára díszes vászonkötésben 250 frt. —

2 havi	3 havi	4 havi	5 havi	6 havi	7 havi	8 havi	9 havi	10 havi	11 havi	12 havi
20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120

A további kötetek a teljesített részletfizetések arányához képest, illetve 10—10 részlet befizetése után egy
újabb 10 kötetből álló sorozat.

A részletek a szállítástól kezdődően minden hó 1-én a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénz-
tárából Budapesti központjában mindaddig, míg a mű teljes vételára kifizetve nincs a részletek be nem tartása esetén a foly-
tatolagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartandók; a lejárt és be nem fizetett részletek a Társaságnak jogában áll a portó-
költség hozzájárítása mellett postai meghívással becsúszni. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény meg-
szűnik és az egész mű vételára esedékesnek válik. A gyűjteménynek a befizetett részletek által még nem fedezett része a részvénytársaság tulajdona marad.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem és ezek alapján megrendelem a fentnevezett munkát 250 frt-nyi vételárért, a
teljes mű átvételének kötelezettségére mellett, fizetendő havi _____ frtos részletekben a rendelőlap kitöltésével, Budapestben,
a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságánál és három az első kötet megküldését.

Lakhely és kelet: _____
Név és állás: _____
Tessék olvas-
tatóm aláírni.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Cézárszki az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindener könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

82

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **Dr. Balászy György** nagytörzsde.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** fűszerkereskedése.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Mária** dohánytörzsde.
- IV. „ Harisch-bazár **Déval József** dohánytörzsde.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Hemetsch A. J.** dohánytörzsde és újságárda.
- V. „ Nagykörönd-utca 20. sz. **Löwinger Gyula** fűszerkereskedése.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Weil Vilmos** dohánytörzsde.
- V. „ Váci-körút 6. szám **Moreno Janka** dohánytörzsde.
- V. „ Cipót-körút 22. szám **Wollák Zsigmond** dohánytörzsde.
- VI. „ József-körút 54. szám **Breuer József** dohánytörzsde.
- VI. „ Andrássy-út 48. szám **Rohonyi Ilona** dohánytörzsde.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Heisler Károly** dohánytörzsde.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Freud J.** dohánytörzsde.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Sopronyi V.** dohánytörzsde.
- s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadtnak.

LEVELEZÉS.

H. . . utca. Egész boldog vagyok, hogy ma önnel beszélhettem, ámbar ezen együttélés csak néhány percig tartott. Véghetetlenül sajnálom azonban, hogy oly hideg és zúrkózott maradt velem szemben, holott mi már régi igen régi ismerősök vagyunk. Szerencsétlenségem tehát kérem meg néhány sorral s tudossa velem, hogy szabad időmben, mikor beszélhetek önnel háborgólkálva. Ha írni nem lehetne vagy nem akarja, úgy tegye ezt kérem arra menetelem alkalmával személyesen. Félrelegesen tartom legmélyebb titoktartásról biztosítanom. Kézcsókkal üdvözlő régi öreg hiva. 4928—1

Nagymaros. Jöhet egész bátran, nincs mitől tartania, mindenütt a legnagyobb nyugalom uralkodik, tehát bátorság. Érkezése előtt értesítést várok. 4922—1

Magdus. Távozásod végtelenül lehangol, nem találom helyet, nyugalmat sehol oly ridegnek tűnik fel előttem minden. Leveled csak ma kaptam meg, nagyon köszi értesítés, hogy küldhetek-e és a pontos címet kérem. Számtalanszor csókol elhagyott Andr. 4924—1

HÁZASSÁG.

Előkelő független uriember óhajt megismerkedni házasság céljából nagyon jó házbéli leánnyal vagy fiatal özvegyvel, ki néhány ezer forint hozományval rendelkezik. Levelek „Független 32” jelige alatt a kiadóra kéretnek. 4920—2

ALLÁST KERES.

Raktárnoki, felügyelői vagy ehhez hasonló (kiszolgáló) örmester, azonnali vagy szeptember 1-ére való bejegyzésre. Beszél magyarul és németül. Ajánlatok, a feltételek megjelölésével „Raktárnok” címen a kiadóhivatalba kéretnek. 4896—3

Délutáni foglalkozást keres kereskedelmi akadémiát végzett fiatal fiatalnak, ki a könyvelésben és levelezésben jártas, ügyvédi irodába is elmenne. Cím a kiadóhivatalban. 4882—3

Intelligens

fiatalember pénzbeszedő vagy ehhez hasonló állást keres. Levélbeli megkereséseket e laphoz kér „Szorgalom 22” címen. 4910—3

ALLÁST KAPHAT.

Ügyes ruhavarrónőt keresek hához járva 10—12 napig, ki ügyesen szabni is tud. Cím a kiadóhivatalban. 4868—4

Bonne kerestetik két leánya mellé. Csak olyanok pályázhatnak, kik a magyar, német és francia nyelvet perfect bírják, azonkívül az elemi iskola tárgyából és zongorából alapos oktatást adhatnak. Írásbeli ajánlatukat a kiadóhivatal továbbítja „Bonne” jelige alatt. 4872—4

Zanulóleányok azonnal felvételnek egy kitűnő nőruhavarrónőnél. Cím a kiadóhivatalban. 4870—4

OKTATÁS.

Zongora-tanítónő, ki csak francia és német keres egész- vagy félnapra, Budapest környékén. Szíves megkeresést „Szerény fizetés” jelige alatt e laphoz kér. 1521—5

Elsőrangú zongoratanárnő a nyári hónapokban tanít. Kijár a közeli nyaralótelepekre is. Cím a kiadóhivatalban. 1527—5

Magyarul és németül tanít naponta 1—2 órai francia társalgásért intelligens egyén. Cím a kiadóhivatalban. 4104—5

BIRTOK VÉTEL ÉS ELADÁS.

Nógrádmegyében több kisebb-nagyobb birtok eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4718—6

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Ki akar olcsón venni a IX. kerületben kis házat szép kerttel? Cím e lap kiadóhivatalába. 1525—7

Újpesten vagy Rákospalotán keresek megvételre egy házat kerttel, előnyös fizetési feltételek mellett. Ajánlatokat ezen lap kiadóhivatalába kérek „Egészleges fekvés” jeligével ellátva. Ügynökök nem díjaztatnak. 4914—7

Kisebb-nagyobb telket vásárolok a fővárosban közel. Részletesebb ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Telekvétel” címen. Ügynökök kizárva. 4886—7

Újpest és Rákospalota határában egy nyaraló szép kerttel eladó. Tudakozódhatni a tulajdonosnál. Cím a kiadóhivatalban. 4936—7

ELADÁS.

Két íróasztal irodába való, hétfőkos, eladó. Miksa-utca 11. szám 1. emelet 11. ajtó. 1523—8

Egy ebédlő-diván helyszűke miatt minden áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4798—8

Négy kölyök-vizsla, (telivér) öthetes, eladó. Hol, megmondja a kiadóhivatal. 1462—8

Májusi hegyi juhturót szállít 5 kilós bódonyokban, kilóját 48 kron. Demann Dezső turószállító Nagy-Szlabos, Gömörmege. 1509—8

Fűszerüzlet, kitűnő forgalmu helyen (munkás vidéken) családi körülmények miatt eladó. Venni szándékozók tudassák címjeiket a kiadóhivatalban „Jó üzlet 100” címen alatt. 4912—8

VÉTEL.

Jóhangu cimbalom kerestetik megvételre olcsó ár mellett. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja „Olcsó, de jó” jelige alatt. 4886—9

Keresek azonnali megvételre élénk forgalmu helyen egy szatócs-üzletet. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja „Szatócs” jelige alatt. 4918—9

Előnyös

fizetési feltételek mellett veszek képeket. Cím a kiadóhivatalban. 4892—9

Pianino

jó karban lévő, azonnal veszek. Cím a kiadóhivatalban. 4894—9

KIADÓ SZOBÁK.

Előkelő izr. családnál a Váci-körúton egy-két ur lakást és finom ellátást nyerhetne. Zongora, fürdőszoba a házban. Cím a kiadóhivatalban. 4932—10

Egy elegánsan butorozott szobák utcai szoba teljesen külön bejáratú a lépcsőházhoz, fürdőszoba használatú, egy ur részére július 1-ére kiadandó. Cím a kiadóhivatalban. 4826—10

Saktárs kerestetik egy csinosan butorozott külön bejáratú szobához, esetleg teljes ellátással is 30 frtért. Cím a kiadóhivatalban. 4716—10

25 frtért teljes ellátást külön bejáratú szobáival nyújt a fiatal ur. Cím a kiadóhivatalban. 4690—10

A Podmaniczky- utcában egy nagyon szép 2 ablakos balkonos utcai szoba az első emeleten kiadó. Esetleg teljes ellátással. Cím a kiadóhivatalban. 4572—10

Városmajor-utca legszebb pontján, nagy kert közepén július és augusztus hónapokra egy csinosan butorozott külön bejáratú szoba kiadó. Címe megtudható a kiadóhivatalban. 4688—10

Intelligens izr. családnál egy elegánsan butorozott tiszta, hűvös, különbejáratú kétátlakos utcai szoba, teljes ellátással kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4874—10

Bajza-utczában kiadó két különbejáratú butorozott szoba, fürdőszoba használatú. Cím a kiadóhivatalban. 4876—10

LAKÁS KERESTETIK.

Lakást keresek Rákospalotán, közel a villamos vonathoz, 1 esetleg 2 szobát, konyhát és kertet. Mielőbbi leveleket a kiadóba kérek „Olcsó” lakás jelige alatt. 4774—11

2 különbejáratú butorozott szoba egymás mellett kerestetik július 1-ére a város- ligetben. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „X. I.” jelige alatt. 4866—12

KÖNYVEK.

Veszek jókarban lévő könyveket jó iróktól. Leveleket a kiadóba kérek „Regény” címen. 4810—15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, irodának, egyfajta helyiségnek, vívőteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1. és 2. emeleten augusztus 1-ére kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3662—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Elhizottság. Csuz, közvény, gyomorhaj, ideg-, és gyorsan gyógyítható villamos fényfürdő, vizkúra, napfürdő és svéd gyógygimnasztika segítségével Dr. Palócz Ignác gyógyintézetében (rendelő intézet) IX., Vármajor-körút 7. Rendelés: d. e. 10—12 és d. u. 3—5 óráig. 6827—18

Fodrásznő ajánlkozik hölgyeket fésűlni. Cím a kiadóhivatalban. 1512—18

Fedett kuglizót zártkörű társaságok egyes napokra bérbe vehetnek. Cím a kiadóhivatalban. 4744—18

Jgen ügyes nőruhavarrónő, szerény díjazás mellett készít legelegánsabb ruhákat. Cím a kiadóhivatalban. 4778—18

Jzlesesen és olcsón lehet étkezni a VI. ker. egy szállodás özevényénél 12 frtért, naponta 4 tá léte. Cím a kiadóhivatalban. 4840—18

ADRIA

kerékpáron
jöttek be elsőnek
a június 19-én Győrött megtartott országúti bajnoki kerékpárversenyben.

Képviselő az ország minden nagyobb városában.

Városi raktár és zárt kerékpáriskola:

Royal-szálló.